

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МОНОГРАФІЯ

Присвячується 60-річчю Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі» та 50-річчю
кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

МОНОГРАФІЯ

Присвячується 60-річчю Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі» та 50-річчю
кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

**Полтава
ПУЕТ
2021**

Рекомендовано до видання, розміщення в електронній бібліотеці та використання в освітньому процесі вченою радою Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (протокол № 6 від 19 травня 2021 р.).

Колектив авторів

Рецензенти:

К. А. Пилипенко, д. е. н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавської державної аграрної академії;

Н. М. Малуго, д. е. н., професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету.

Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій : монографія / Є. А. Карпенко, О. В. Карпенко, А. І. Мілька [та ін.]. – Полтава : ПУЕТ, 2021. 410 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

ISBN 978-966-184-408-6

У монографії досліджуються проблеми й перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій. Приділено увагу виявленню чинників і передумов розвитку інформаційних технологій та напрямів трансформації організації бухгалтерського обліку, контролю й аналізу під впливом діджиталізації економіки.

Для фахівців у галузі бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, викладачів, співробітників, аспірантів і студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти.

УДК 657:657.62-043.86]:004.9

© Колектив авторів, 2021
© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

ЗМІСТ

<i>Передмова</i>	5
РОЗДІЛ 1. РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ НАУКИ ТА ПІДГОТОВКИ БУХГАЛТЕРСЬКИХ КАДРІВ В ПУЕТ	10
1.1. Кафедра обліку і аудиту: внесок в розвиток бухгалтерської науки та підготовки бухгалтерських кадрів.....	10
РОЗДІЛ 2. РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ, ОБЛІКУ, АНАЛІЗІ ТА АУДИТІ	36
2.1. Business promotion information technologies for innovative economic development	36
2.2. Розвиток використання хмарних та ІОТ-платформ в будівельній галузі.....	41
2.3. Сучасні інформаційні технології в управлінні фінансами.....	48
2.4. Сучасні інформаційні технології в контексті забезпечення економічної безпеки бізнесу.....	54
2.5. Роль інформаційних технологій в просуванні малого бізнесу.....	62
2.6. Інноваційні інтерактивні технології як чинник функціонування регіонального бізнесу в умовах пандемії.....	70
2.7. Програмне забезпечення для формування та подання звітності до державних контролюючих органів.....	74
2.8. Розвиток інформаційних технологій в сфері аудиту.....	79
РОЗДІЛ 3. ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	89
3.1. Облік продукції сільськогосподарського виробництва.....	89
3.2. Особливості обчислення середньої заробітної плати працівників в умовах чинного законодавства України.....	103
3.3. Методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки підприємства.....	110
3.4. Екологоорієнтована господарська діяльність у форматі «reserved business» та заповідне кредитування як інноваційно-маркетингові інструменти еколого-економічного розвитку заповідних територій... ..	115
3.5. Проблеми обліку інноваційних стартапів.....	125
3.6. Реінжиніринг процесу управління оборотним капіталом підприємства.....	135
3.7. Розвиток бухгалтерського обліку від впливом історичних процесів і цивілізаційних трансформацій соціальної і економічної систем.....	150
3.8. Професійне судження бухгалтера як основа при автоматизації облікових процесів.....	155
3.9. Вхідний маркетинг як інструмент залучення клієнтів в рамках інтернет-торгівлі.....	160
3.10. Цифровізація як чинник стійкого розвитку бізнесу.....	170

3.11. Теоретико-методологічні засади управління інноваційним розвитком економіки в умовах поширення сучасних інформаційних технологій.....	183
3.12. Діджиталізація в діяльності аудиторської команди	197
3.13. Проблеми та переваги впровадження комплексного аудиторського програмного забезпечення (GAS) в Україні	203
3.14. Необхідність та передумови запровадження інформаційних технологій обліку на підприємствах малого бізнесу	210
3.15. Особливості діджиталізації у сфері публічних закупівель.....	224
3.16. Напрями оптимізації публічних закупівель в Україні	230
РОЗДІЛ 4. ТРАНСФОРМАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ ДАНИХ ПІД ВПЛИВОМ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	237
4.1. Assessment of the volume, status and accounting of electronic payment systems in the Ukrainian economy	237
4.2. Трансформація підприємницької діяльності в умовах розвитку цифрової економіки	245
4.3. Інтернет-торгівля в умовах діджиталізації економіки: можливості розвитку і обліку.....	257
4.4. Трансформації в організації бухгалтерського обліку під впливом діджиталізації економіки	267
4.5. Облік господарських операцій підприємств електронного бізнесу	279
4.6. Започаткування бізнес-проектів за умови використання соціальних мереж	286
4.7. Управління інформаційною безпекою як основа забезпечення фінансової безпеки підприємства	298
4.8. Електронний документ та документообіг: практичні аспекти та проблеми в організації.....	305
4.9. Формування електронного документообігу в частині забезпечення якості управлінської звітності	310
4.10. Підходи до організації економічного аналізу з використанням сучасних інформаційних технологій	319
4.11. Удосконалення організації обліку бюджетних установ та його автоматизація.....	328
4.12. Діджитал аналітика безпеки підприємницької діяльності сучасних підприємств	332
4.13. Ефективність використання адаптивних систем документообігу на підприємствах	344
4.14. Вплив діджиталізації на організацію бухгалтерського обліку та інформаційне забезпечення сталого аграрного розвитку	350
4.15. Вплив діджиталізації на розвиток агросектору України	362
Список використаних інформаційних джерел	377
Післямова.....	410

ПЕРЕДМОВА

Сучасне українське суспільство характеризується поглибленням процесів діджиталізації економічної сфери і трансформації методів управління бізнесом під впливом наступу цифрової економіки.

У цьому контексті тематика колективної монографії, яка орієнтована на розробку теоретико-методологічних і методичних засад розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій є, безперечно, актуальною.

Авторами монографії охоплено досить широке коло актуальних проблем, що стосуються розвитку інформаційних технологій обліку, аналізу та аудиту. Серед них важливе місце займає використання хмарних та ІОТ-платформ в управлінні фінансами, у забезпеченні економічної безпеки бізнесу, в економічному розвитку країни, у просуванні малого бізнесу, в цілях формування та подання звітності до державних контролюючих органів. Особливого значення інноваційні інтерактивні технології бізнесу набули в умовах пандемії.

Значна увага приділена виявленню передумов розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій: обліку продукції сільськогосподарського виробництва, особливостям обчислення середньої заробітної плати працівників в умовах чинного законодавства України, **методичним підходам до оцінки рівня економічної безпеки підприємства.**

Вивчено екологоорієнтовану господарську діяльність у форматі «reserved business» та умови заповідного кредитування як інноваційно-маркетингові інструменти еколого-економічного розвитку заповідних територій, виявлено **проблеми обліку інноваційних стартанів, проведено реінжиніринг процесу управління оборотним капіталом підприємства.**

Досліджено розвиток бухгалтерського обліку від впливом історичних процесів і цивілізаційних трансформацій соціальної і економічної систем, професійне судження бухгалтера, вхідний маркетинг як інструмент залучення клієнтів в рамках інтернет-торгівлі.

Проведена оцінка цифровізації як чинника стійкого розвитку бізнесу, теоретико-методологічних засад управління інноваційним розвитком економіки в умовах поширення сучасних інформаційних технологій, проаналізовано фактор діджиталізації в діяльності аудиторських команд, виявлено проблеми та переваги впровадження комплексного аудиторського програмного забезпечення (GAS) в Україні.

Встановлено необхідність та передумови запровадження інформаційних технологій обліку на підприємствах малого бізнесу, визначено особливості діджиталізації у сфері публічних закупівель.

Висвітлено процеси трансформації в організації бухгалтерського обліку, контролю та аналізу даних під впливом діджиталізації економіки. Обґрунтовано важливість електронних платіжних систем в українській економіці, тенденції розвитку обліку господарських операцій підприємств електронного бізнесу, розробки **бізнес-проектів за умови використання соціальних мереж**.

Управління інформаційною безпекою визнано основою в забезпеченні фінансової безпеки підприємства. Досліджено формування електронного документообігу в частині забезпечення якості управлінської звітності, проаналізовано підходи до організації економічного аналізу з використанням сучасних інформаційних технологій.

Встановлено напрями **удосконалення організації обліку бюджетних установ та його автоматизації**, досліджено трансформації в організації бухгалтерського обліку під впливом діджиталізації економіки.

Встановлено особливості розвитку бухгалтерського обліку в інтернет-торгівлі в умовах діджиталізації економіки, наслідки трансформації підприємницької діяльності в умовах розвитку цифрової економіки.

Досліджено діджитал аналітику безпеки підприємницької діяльності сучасних підприємств, практичні аспекти та проблеми в організації електронних документів та документообігу, ефективність використання адаптивних систем документообігу на підприємствах, проаналізовано вплив діджиталізації на організацію бухгалтерського обліку та інформаційне забезпечення сталого аграрного розвитку та розвиток агросектору як стратегічної галузі України.

Представлені у монографії науково-прикладні розробки зорієнтовані на розроблення і наукове обґрунтування системи інструментів і методів управління вітчизняним бізнесом в умовах цифрової економіки.

До монографії увійшли результати досліджень за науково-дослідною темою «Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій» (номер державної реєстрації 0115U002543).

Підрозділи монографії розміщені у авторській редакції. Авторами окремих підрозділів монографії є:

п. 1.1 – Верига Ю. А., к. е. н., проф., професор, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

п. 2.1 – Абрахам Ю. В., к. е. н. доц., доцент, Сумський національний аграрний університет;

п. 2.2 – Бредіхін В. М., к. т. н., доц., доцент, Харківський національний університет будівництва та архітектури, Гелеверя Є. М., к. е. н., доц., доцент, Харківський національний університет будівництва та архітектури;

- п. 2.3 – Вербицька В. І., к. е. н., доц., доцент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет;
- п. 2.4 – Багрій К. Л., к. е. н., доц., доцент, Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету;
- п. 2.5 – Кучеркова С. О. к. е. н., доц., Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного м. Мелітополь;
- п. 2.6 – Савчин І. З., к. е. н., доцент, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Царева О. С., асистент, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу;
- п. 2.7 – Пасенко В. В. к. е. н., доцент, Черкаський державний технологічний університет, Кравченко О. В. к. е. н., доцент, Черкаський державний технологічний університет;
- п. 2.8 – Крот Ю. М., к. е. н., доцент, Черкаський державний технологічний університет, Бразілій Н. М., к. е. н., доцент, Черкаський державний технологічний університет, Пастернак Я. П., к. е. н., доцент, Черкаський державний технологічний університет;
- п. 3.1 – Сук Л. К., д. е. н., проф., професор, Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Київ, Україна, Сук П. Л., д. е. н., проф., професор, Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут», м. Ніжин, Україна;
- п. 3.2 – Прохар Н. В. к. е. н., доц., доцент, Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»
- п. 3.3 – Артюх-Пасюта О. В., к. е. н., доц., доцент, Полтавський інститут економіки і права Університету «Україна», Мілька А. І., к. е. н., доц., доцент, Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;
- п. 3.4 – Ніколайчук Т. О., аспірант, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ;
- п. 3.5 – Шпирко О. М., к. е. н., доц., доцент, Державний університет інфраструктури та технологій, Семенова С. М., к. е. н., доц., доцент, Київський національний торговельно-економічний університет;
- п. 3.6 – Литовченко О. Ю., к. е. н., доц., Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Сабліна Н. В., к. е. н., доц., доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця;
- п. 3.7 – Яценко В. Ф. к. е. н., доцент, Херсонський державний університет;
- п. 3.8 – Л. І. Жидєєва, к. е. н., доц., бухгалтер-експерт ТОВ «Інтелект-сервіс»;

п. 3.9 – Максименко Д. В. к. е. н., доцент, Мукачівський державний університет, Гаврилець Л. В. к. е. н., доц., Мукачівський державний університет;

п. 3.10 – Карпенко О. В., к. е. н., доц., професор, Карпенко В. Д., к. е. н., доц., доцент, Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Плікус І. Й., к. е. н., доц., доцент, Сумський державний університет;

п. 3.11 – Богашко О. Л., к. е. н., доц., доцент, Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;

п. 3.12 – Карпенко Є. А. к. е. н., доц., зав. кафедри, ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Поддубна Н. М., САР, АССА DіrIFR, к. е. н., доцент, Київський національний торговельно-економічний університет;

п. 3.13 – Карпенко Є. А. к. е. н., доц., зав. кафедри, ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», Загірняк Д. М. д. е. н., доц., професор, Кременчуцький національний університет ім. Михайла Остроградського;

п. 3.14 – Смірнова Н. В., к. е. н., доц., доцент, Смірнова І. В., к. е. н., доц., доцент, Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький, Україна;

п. 3.15 – Ночовна Ю. О., к. е. н., доц., судовий експерт, Орищенко М. М., к. е. н., доц., судовий експерт, зав. відділу, Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, м. Полтава;

п. 3.16 – Любимов М. О. к. е. н., доц., доцент кафедри, ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

п. 4.1 – Олексіч Ж. А., к. е. н., асистент, Сумський державний університет, Васильченко М. О., студент, Сумський державний університет;

п. 4.2 – Гончар В. В., д. е. н. проф., зав. кафедри, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Горохова Т. В., к. е. н., доц., доцент, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»;

п. 4.3 – Бурденко І. М., к. е. н., доц., доцент, Сумський державний університет;

п. 4.4 – Кононенко Леся Віталіївна, к. е. н., доц., доцент, Центральноукраїнський національний технічний університет;

п. 4.5 – Кулик Вікторія Анатоліївна, д. е. н., проф., професор, Полтавський державний аграрний університет;

п. 4.6 – Похилько С. В., к. е. н., доц., доцент, Сумський державний університет, Єременко А. Ю., магістрант, Сумський державний університет;

п. 4.7 – Хаджинова О. В., д. е. н., проф., декан, Державний вищий навчальний заклад «Приазовський державний технічний університет», Куртяник М. С., аспірант, Державний вищий навчальний заклад «Приазовський державний технічний університет»;

п. 4.8 – Костякова А. А., к. е. н., доц., доцент, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного;

п. 4.9 – Кравченко О. В., к. е. н., доц., старший викладач, Сумський державний університет, Овчарова Н. В., студент, Сумський державний університет;

п. 4.10 – Демиденко Світлана Леонтіївна, к. е. н., доц., доцент, Черкаський державний технологічний університет;

п. 4.11 – Дутченко Олена Олегівна, к. е. н., доц., старший викладач, Сумський державний університет, Медвідь Жанна Василівна, спеціаліст з міжнародної фінансової звітності, ТОВ «НЕТКРЕКЕР»;

п. 4.12 – Калінін О. В., д. е. н., проф., ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Богачов О., аспірант кафедри «Маркетинг та бізнес – адміністрування» ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»;

п. 4.13 – Максимова Ю. О., Одеський національний університет імені І. І. Мечникова;

п. 4.14 – Юрченко О. В., асистент, Центральноукраїнський національний технічний університет;

п. 4.15 – Артем'єва Оксана Олександрівна, к. е. н., доцент, Університет Державної фіскальної служби України.

Публікація містить результати досліджень, проведених в процесі виконання науково-дослідної теми «Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій» (номер державної реєстрації 0115U002543)

1	2	3	4	5	3	4	5
15	Списано витрати, пов'язані з наданням агентських послуг	903	23	2 000			
16	Відображено витрати на доставку товару, утримання складського приміщення тощо (1 500 + 1 000)				93	631	2 500
17	Відображено податковий кредит з ПДВ за доставку товарів				641/ПДВ	631	300
18	Списано собівартість реалізації на фінансовий результат	791	903	2 000	791	902	23 333
19	Списано витрати на збут на фінансовий результат				791	93	2 500
20	Списано доходи від реалізації на фінансовий результат	703	791	9 167	701	791	30 000

Щодо обліку, то при виборі моделі дропшипінгу слід уважно віднестися до оформлення взаємовідносин між дропшипером та постачальником, бо саме ці варіанти договірних відносин обумовлюють специфіку обліку операцій за дропшипінгом.

4.4. Трансформації в організації бухгалтерського обліку під впливом діджиталізації економіки

Кононенко Л. В.

Хто володіє інформацією, той володіє світом!

У. Черчілль.

Одна з основних функцій бухгалтерського обліку це інформаційна. З моменту свого зародження і протягом всього існування людство прагнуло (і прагне) за допомогою бухгалтерського обліку отримувати необхідну інформацію. При цьому необхідно з одного боку забезпечити достовірність, точність, своєчасність, якість цієї інформації, а з іншого – мінімізувати витрати на її «вироблення». Для досягнення цих цілей людство постійно прагнуло оптимізувати організацію бухгалтерського обліку. Цей процес оптимізації постійно пов'язаний із використанням бухгалтерами винаходів з усіх можливих сфер людства.

Вся історія людства – це розвиток [130, 287, 293, 398]. Проте, цей розвиток не поступовий, а хвилеподібний. Більшість вітчизняних і закордонних науковці виокремлюють три цивілізаційні «хвилі» [293]. При цьому розглядається три найважливіших технологічних стрибки в усій еволюції людства:

– «перша відповідає винайденню продуктивного рільництва і скотарства й найбільш чітко виявила себе на Близькому Сході, де скупчилася рекордна для планети кількість однорічних видів диких зернових і бобових разом з придатними для легкого одомашненням копитними;

– ініціаторами другої «хвилі» стали європейці, що намагалися хоч якось способом подолати бар'єр Османської імперії й дістатися до виробів і природних продуктів Сходу. Їм довелося швидко розвинути технології кораблебудування, науки орієнтаційного плану й створити прилади для точного визначення положення корабля на поверхні Землі, досконалу вогнепальну зброю, зручну побутову механіку (годинники та інші механізми) і т. д.;

– третя «хвиля» розпочала швидко здійснюватися у другій половині ХХ ст. під впливом застосування у практиці теоретичних досягнень фізиків і представників інших наук, що дало змогу за порівняно короткий період радикально змінити створення, трансляцію, накопичення і переробку інформації у цифровій формі. Швидко змінювали одне одного «покоління» комп'ютерів» [307].

Здобутки цих «хвиль» знайшли використання у організації бухгалтерського обліку. Сьогодні ми знаходимося біля витоків четвертої промислової революції, яка фундаментально змінить усі сфери життя. Digital-економіка передбачає активне впровадження інновацій та інформаційно-комунікаційних технологій в усі види економічної діяльності та сфери життя. Цифрова економіка виступає основою Четвертої промислової революції, яка «за масштабом, обсягом та складністюне має аналогів у всьому попередньому досвіді людства» [332].

Б. Славін зазначає, що «аналітики Глобального центру цифрової трансформації бізнесу (Global Center for Digital Business Transformation) швейцарського Інституту розвитку менеджменту IMD і компанії Cisco публікують звіти про стан світової економіки з використанням образу цифрового вихору, який затягує у воронку галузь за галуззю» [277]. При цьому спостерігається свого роду «сепарація економіки, коли частина бізнесу, яка легко автоматизується, йде з поля зору, а на її місці з'являються інші види діяльності» [277]. В останні роки у цифровий вихор потрапила фінансова сфера (у тому числі і бухгалтерський облік), послуги якої багато в чому є інформаційними і легко реалізуються з використанням цифрових фінтеховських інструментів.

Сьогодні організація обліку у будь-якого суб'єкта господарювання насамперед пов'язана з формуванням облікової політики. У цьому процесі виокремлюють організаційно-технічні та методичні складові організації бухгалтерського обліку. При цьому організаційно-технічна складова передбачає розкриття форми обліку (засобів для обробки інформації, вибір програмного забезпечення тощо). Законом України «Про бухгалтерський

облік та фінансову звітність в Україні» зазначено, що «підприємство самостійно обирає форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених...Законом, та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних» [241]. Проте, одноставної думки з чого саме «самостійно обирати» серед науковців немає. Категорійний апарат бухгалтерського обліку взагалі є нечітким і незрозумілим. Як слушно зазначає П. Хомин (цитуючи Аристотеля) «перш ніж про щось говорити, треба визначити поняття» [315]. У нашому випадку – перш ніж щось обирати, необхідно визначитись з чого ми обираємо, яку альтернативу маємо і що саме для нашого суб'єкта господарювання є найбільш оптимальним і як на нього впливає діджиталізація економіки. Отже, форма бухгалтерського обліку у сучасних умовах зазнає трансформацій, проте щоб встановити їх сутність та тенденції необхідно дослідити саму категорію «форма бухгалтерського обліку». Ця категорія належить до фундаментальних облікових категорій, проте є недостатньо теоретично обґрунтованою.

У сучасній нормативній та науковій літературі відсутнє однозначне трактування категорії «форма бухгалтерського обліку» (табл. 4.10)

Таблиця 4.10 – Основні підходи до визначення категорії «форма бухгалтерського обліку»

№	Визначення	Джерело
1	певна система реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад	Закон [241]
2	технологія облікового процесу яка передбачає відповідне групування господарських операцій та дотримання встановленої послідовності їх відображення, а також порядок записів у реєстрах синтетичного й аналітичного обліку з урахуванням специфічних особливостей діяльності підприємств	Гоголь Т. [555]
3	алгоритм обробки інформації від моменту отримання первинного документа до складання звітності, тобто форма – те, що лежить між документом і звітністю	Соколов Я. В. [279]
4	організація облікових записів, яка базується на застосування методу, який склався історично, і використовуючи певні технічні записи, яка покликана забезпечити оперативний контроль, своєчасність, повноту та достовірність узагальнення в бухгалтерському обліку всього розмаїття господарських операцій, які здійснюються на підприємстві	Гофман Г. А. [60]
5	сукупність облікових реєстрів	Муравський В. В. [178]

Як ми бачимо, більшість розглянутих підходів базується на припущенні, що різновид форми бухгалтерського обліку визначається насамперед системою реєстрів. Проте, на нашу думку, найбільш виваженим є визначення наведене Я. В. Соколовим [279]. Так, звісно, на сьогодні «алгоритм обробки інформації від моменту отримання первинного документа до складання звітності» складається саме з реєстрів.

Проте, ретроспективний аналіз та сучасні тенденції свідчать про те, що не завжди такий підхід мав місце і у найближчому майбутньому апріорність такого підходу достатньо сумнівна.

Крім того, аналіз наведених визначень свідчить про те, що в їх основу покладений порядок оформлення, тоді як, форми обліку поділяються ще і за видом засобу, який використовується для його ведення (паперова, комп'ютерна тощо).

Еволюційні зміни форм бухгалтерського обліку завжди пов'язані із прагненням оптимізувати процес обробки та подання облікової інформації (рис. 4.10).

При цьому розвиток форм бухгалтерського обліку базується на досягненні людства в інших сферах. Так, ретроспективний аналіз розвитку форм бухгалтерського обліку за видом засобу, який використовується для його ведення дозволяє стверджувати, що їх зміна відбувалась (і відбувається) на підставі досягнень людства, які безпосередньо не були пов'язані з обліком.

Після зміни форми бухгалтерського обліку за видом засобу, який використовується для його ведення, відбувається зміна форми бухгалтерського обліку за порядком оформлення [129].

Отже, розвиток форм бухгалтерського обліку за видом засобів для ведення бухгалтерського обліку та за порядком оформлення відбувався і відбувається з одного боку паралельно, а з іншого – спостерігається певна послідовність.

Слід також зазначити, що на всіх етапах перехід на нову форму обліку суб'єктами господарювання здійснювався і здійснюється поетапно і нерівномірно. Цей процес схожий на дифузію: деякі підприємства використовують інноваційні форми, а деякі – дуже застарілі. Так, сьогодні відповідно з даними форуму газети «Все про бухгалтерський облік» станом на липень 2020 року 82 % респондентів ведуть бухгалтерський облік з використанням бухгалтерських програм, 8 % – мають часткову автоматизацію облікових процедур, і 10 % – застосовують журнально – ордерну форму обліку [307].

Крім того, анкетування бухгалтерів у Кіровоградському регіоні дозволило встановити, що деякі суб'єкти господарювання і дотепер ведуть бухгалтерський облік «вручну». У цей же час на деяких суб'єктах господарювання почались спроби використання технології «блокчейн» для ведення обліку [234].

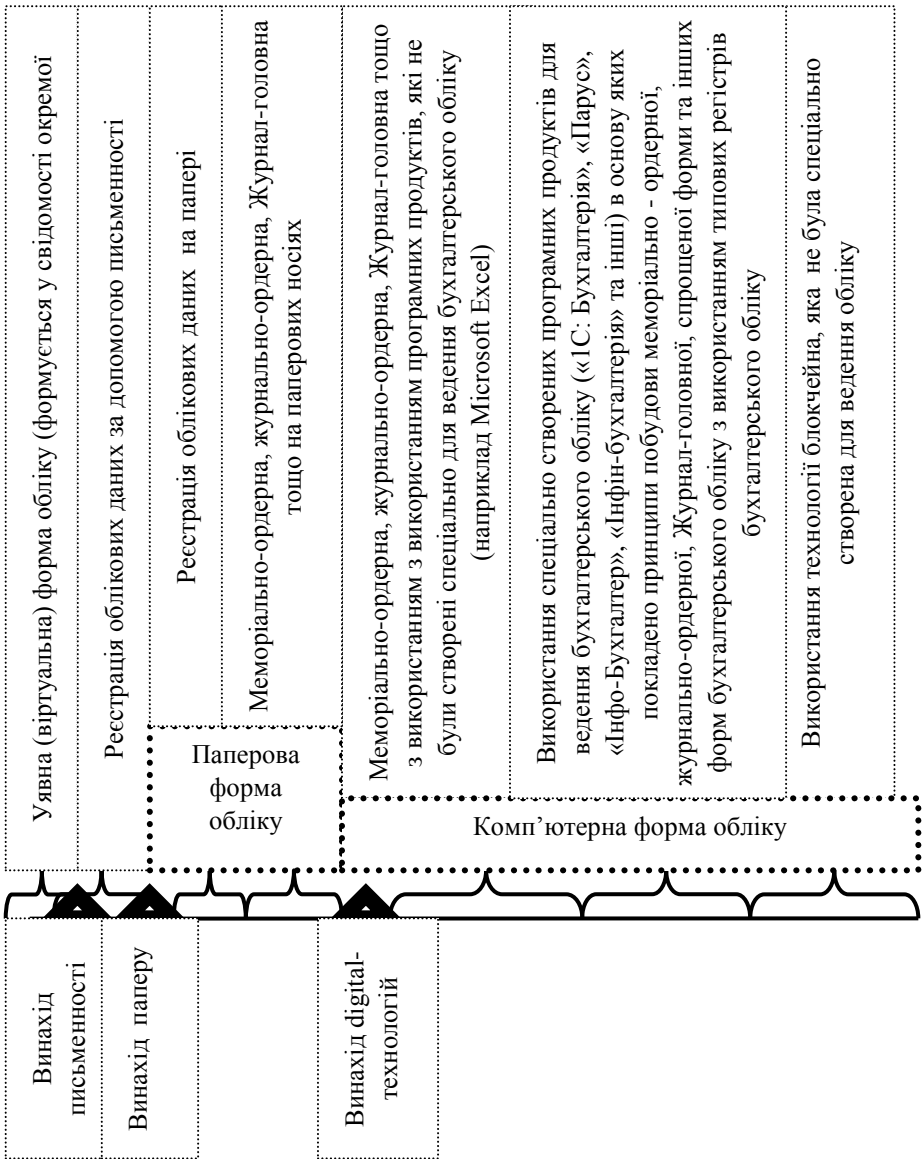

Рисунок 4.10 – Послідовність виникнення форм бухгалтерського обліку
Джерело: власна розробка автора

В умовах застосування комп'ютерних технологій та програмних продуктів у процесі діджиталізації економіки відбувається трансформація системи

бухгалтерського обліку та облікових процедур, що призводить до підвищення якості та рівня ефективності процесу управління.

Застосування програм автоматизації обліку дає можливість суттєво підвищити якість обробки облікової інформації. Крім того, використання комп'ютерної техніки змінює зміст та організацію праці облікового персоналу, зокрема зменшується кількість ручних операцій з обробки первинних документів, забезпечує систематизацію облікових показників. Облікова праця стає більш творчою, такою що спрямована на організацію та удосконалення процедур бухгалтерського обліку.

Слід зазначити, що сьогодні організація обліку будь-якого суб'єкта господарювання передбачає вибір комп'ютерного і програмного забезпечення.

Діджиталізація економіки є складним процесом з багатогранними зв'язками та складними функціями. Галузь, яка потрапляє у центр трансформації, жевріє, вона підживлює і підсилює інші галузі. Відбувається свого роду сепарація економіки, коли частина діяльності бізнесу, яка легко автоматизується, йде з поля зору, але на її місці з'являються інші види діяльності.

Слід зазначити, що від цифрової трансформації перш за все виграють галузі економіки, які пов'язані із наданням послуг, де необхідно мислення, творчість, людська участь. До таких сфер відноситься і бухгалтерський облік. При цьому відбуваються кардинальні зміни у процедурах його організації та ведення.

Перспективним напрямом оптимізації організації обліку на підставі використання сучасного інформаційного забезпечення є використання технології «блокчейн» [131, 312]. Блокчейн (також відомий як технологія розподіленої бухгалтерської книги) – це розподілена база даних, яка складається з окремих блоків, з'єднаних у вигляді безперервного ланцюжка, в якій зберігаються всі транзакції які коли-небудь відбувались [312]. Особливістю є те, що блоки, що становлять ланцюжок, обов'язково містять в собі тимчасову мітку і посилання на попередній блок. У теорії ланцюжок, який формується з блоків може бути нескінченними, однак на практиці він обмежується технічними можливостями.

У поточному обліку записи зберігаються і знаходяться у централізованому місці, зазвичай у базі даних програми бухгалтерського обліку. Ця модель бухгалтерського обліку заснована на системі подвійного запису.

Зазвичай бухгалтер вводить всі записи в системі і виконує всі необхідні зміни відповідно до потреб клієнта. Коли облікова інформація потрібна клієнтові, бухгалтер отримує необхідні дані і передає їх. Тільки бухгалтер і аудитор мають прямий доступ до централізованої бухгалтерської книги.

На відміну від традиційного обліку, технологія розподіленої бухгалтерської книги використовує кардинально інший підхід. Записи вводяться і зберігаються у розподіленій бухгалтерській книзі, яка доступна усім заці-

кавленим сторонам. При цьому, бухгалтер, аудитор, клієнт і регулюючий орган, як правило, завжди матимуть однакову копію книги. Крім того, забезпечується безпека на вищому рівні, так як технологія blockchain використовує закриті і відкриті ключі для аутентифікації користувачів.

Технологія блокчейн сприяє майже миттєвим операціям. На початку кожного місяця бухгалтери по всьому світу закривають книги за попередній місяць. Як правило цей процес триває достатньо довго. Особливо це стосується закриття рахунків і формування звітності за рік. Використання технології блокчейн повністю змінить це. Технологія розподіленої бухгалтерської книги здійснює обробку в реальному часі, тому транзакції миттєво обробляються. Це пов'язано з тим, що цифрові записи, що включають блокчейн, забезпечують розрахунок в реальному часі через мережу.

Технологія блокчейн забезпечує введення розумних контрактів. Розумний контракт – це комп'ютерна програма, яка працює поверх блокчейна. Ці програми встановлюють правила для договору і забезпечують дотримання угоди, як тільки правила будуть дотримані. Розумний контракт утримує кошти і звільняє їх, коли умови повністю виконані.

Блокчейн часто порівнюють з вічним цифровим журналом, в якому фіксуються фінансові операції, а також практично все, що має цінність [130, 234, 312].

Технологія блокчейн останнім часом трансформувалася в об'єкт уваги дослідників і практиків, що належать до різних галузей науки і прикладної діяльності. І якщо донедавна блокчейн найчастіше розглядали у зв'язку з використанням криптовалюти «біткойн», то нині активізувалися пошуки щодо розуміння потенціалу широкого застосування цієї технології. Причиною такого зацікавлення є те, що блокчейн відкриває абсолютно нові можливості для бухгалтерського обліку.

Технології блокчейн в поєднанні з відповідною аналітикою сприяють оптимізації як облікового процесу, так і аудиторської перевірки. Перехід до фінансової системи зі значним елементом блокчейна відкриває безліч можливостей для професії бухгалтера, а навички аудитора зосереджуються на питаннях більш високого рівня. Використання у перспективі технології блокчейн повинно призвести до змін у пов'язаних сферах: контролі, аудиті, аналізі тощо. Так при використанні технології блокчейн змінюється сама процедура аудиторської перевірки, тому що блокчейн забезпечує високу якість даних, їх прозорість, довговічність, надійність. Крім того, технологічний ланцюжок дає можливість проводити аудит (контроль) автоматично. Це дозволить суттєво скоротити час проведення аудиторської перевірки та підвищити її якість, що у свою чергу забезпечить підвищення точності. Крім того, у аудиторів з'явиться можливість автоматично перевіряти величезні масиви інформації, що дозволить зосередити увагу на більш складних ділянках.

Застосування технології блокчейна суттєво зближує процедури обліку і аудиту. Так здійснення трансакції стає можливим лише за умови згоди двох сторін, які приймають в ній участь. Це призводить до усунення необхідності проведення звірки розрахунків, тому що формування та списання дебіторської і кредиторської заборгованості обох сторін угоди здійснюється одночасно з використанням однакової оцінки у момент здійснення трансакції. При використанні технології блокчейна суттєво змінюється і сама процедура обліку. Так зникає необхідність у веденні первинної документації, тому що всі факти господарського життя відразу знаходять відображення в блокчейне.

Сьогодні використання технології «блокчейн» може стати базою для виникнення принципово нової форми обліку, яка повинна усунути вади форм, що здебільшого використовуються сьогодні. Так, в основу сучасних програмних продуктів, які використовуються для автоматизації облікових процедур покладені ті ж самі форми обліку, що застосовуються для паперових (меморіально-ордерна, журнально-ордерна, Журнал-головна тощо). Це призводить до того, що вади, які притаманні паперовим формам обліку автоматично переносяться до комп'ютерної форми. На нашу думку, використання у цьому випадку такої назви як «комп'ютерна форма» є недоречною. Більш доцільно цю форму обліку називати меморіально-ордерною, журнально-ордерною, Журнал-головною тощо з використанням відповідних програмних продуктів.

В основу технології блокчейн покладений класичний подвійний запис – будь – яка трансакція записується двічі: в однаковій сумі у кожній зі сторін угоди. Факт господарського життя відбивається в однаковій оцінці за дебетом одного і кредитом іншого рахунку. Проте, використання технології блокчейн дає можливість уникнути основних недоліків, які притаманні сучасній обліковій системі. Найбільш проблематичним на сьогодні є достовірність облікової інформації. Це пов'язано з тим, що при формуванні облікової інформації у системі бухгалтерського обліку: «подвійний запис» контролює одна людина; існує можливість (загроза) неповного внесення трансакцій за певним рахунком в облікову систему (помилкового або навмисного); є можливість (загроза) зміни проводок в обліковій системі (свідомого чи помилкового); існує можливість (загроза) приховування трансакцій в обліковій системі; професійне судження бухгалтера є суб'єктивним.

На сучасному етапі міжнародні бухгалтерські корпорації досліджують можливості застосування блокчейна при веденні обліку і аудиту. Діяльність цих корпорацій безпосередньо пов'язана виробництвом та постачанням апаратного і програмного забезпечення, ІТ-сервісів, а також вони пропонують послуги у сфері консалтингу та аудиту. Сучасна система бухгалтерського обліку і процедура проведення аудиту передбачає наявність професійного

судження, що робить «вироблену» інформацію суб'єктивною. При використанні технології блокчейн проведення аудиторської перевірки втрачає сенс, акцент у роботі аудиторів зміститься з підтвердження подій до підтвердження їх класифікацій у бухгалтерському обліку. Робота ж самих бухгалтерів перейде у площину формування облікової політики, правильної класифікації та інтерпретації подій.

При використанні технології блокчейн в обліку дотримуються таких принципів: децентралізація (всі дані зберігаються у всіх); доступність і прозорість (дані доступні всім учасникам приватного блокчейна в рамках прав доступу); трастлесс (немає необхідності у довірі учасників блокчейна один до одного); безпека (зміни у приватний блокчейн не можуть бути додані ззовні); незворотність (незворотність транзакції, неможливість зміни); консенсус (дані, що додаються учасниками, перевіряються системою).

Суттєво змінюється облік руху активів всередині суб'єкта господарювання. При застосуванні технології блокчейн будь-який факт господарського життя всередині підприємства є транзакцією, а отже в режимі реального часу можна отримувати інформацію про рух будь-яких активів. У цьому випадку робота бухгалтера зводиться до правильної класифікації і формування вартості об'єкта обліку. Крім того, є можливим організувати локальний блокчейн як всередині одного суб'єкта господарювання так і групи: відпустка будь-яких активів з місць зберігання акцептується одержувачем, після чого актив автоматично списується на відповідні рахунки.

Використання технології блокчейн змінює ведення оперативного обліку у режимі реального часу – зникає необхідність очікувати обробку первинного документу, існування якого стає зайвим. Первинний документ перестає виконувати свої функції. На зміну йому приходять фіксація транзакції в блокчейне.

Незважаючи на суттєві переваги використання технології блокчейн при організації обліку, його використання призводить до виникнення певних проблем. Це пов'язано з тим, що виникає необхідність забезпечення захисту інформації. Крім того, використання технології блокчейн потребують змін на законодавчому рівні. На сьогодні реєстрація фактів господарського життя за допомогою первинних облікових документів (які повинні бути оформлені в паперовому вигляді або підписані ЕЦП) прописана на законодавчому рівні. Проте, ведення управлінського обліку не регламентується на законодавчому рівні, а отже суб'єкти господарювання мають можливість інтегрувати блокчейн на цей ділянку. Крім того, при організації обліку в умовах діджиталізації економіки необхідно враховувати той факт, що відбувається злиття багатьох технічних інновацій (хмарні, мобільні і соціальні технології, великі дані). Діджиталізація економіки вже сьогодні призвела до кардинальних змін в організації обліку розрахунків (ринок банківських послуг сьогодні

опинився у центрі цифрового вихору). Крім того, суттєвих змін зазнала і організація обліку стосовно складання і подання різних форм звітності. Так, при складанні та поданні Форми № Д 4 до територіального органу Державної фіскальної служби України суб'єктами господарювання, як правило, використовується платний програмний продукт М.Е. DOC IS, при складанні і поданні інших форм податкової звітності здебільшого використовується програма «Арм – звіт плюс», при розрахунках за ЄСВ – АРМ «Єдиний внесок».

Передача звітності до державних контролюючих органів здійснюється за допомогою програми для подання електронної звітності Арт-Звіт Плюс. Ця програма дозволяє швидко формувати, імпортувати і відправляти звіти, оперативно оновлювати звітні форми; дає можливість працювати з кількома підприємствами (установами) одночасно; автоматично заповнювати поля з картки підприємства (установи); автоматично розраховує поля; має зручні підказки з допоміжних довідників; дає можливість роботи з кількома звітами одночасно на одному екрані (порівняння, копіювання тощо); дозволяє здійснювати імпорт даних з інших програм, в тому числі з DBF (1С) формату для звіту про суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування; арифметично-логічна перевірка звіту; підпис за допомогою ЕЦП різних АЦСК. Арт-Звіт Плюс підтримує ключі АЦСК «MASTERKEY», АЦСК «ІВК», АЦСК ІДД Міндоходів, АЦСК ТОВ «Ключові системи», АЦСК «Україна». Крім того, Арт-Звіт Плюс дозволяє легко працювати з відправленими звітами та квитанціями, навіть при супроводі групових операцій; дозволяє формувати реєстри відправлених звітів із зазначенням статусу звіту (прийнятий, не прийнятий, наявні помилки); реєстри квитанцій і повідомлень; експортувати звіти у форматі Microsoft Excel та дозволяє здійснювати масовий друк квитанцій з можливістю формування єдиного документу. Також Арт-Звіт Плюс дозволяє автоматично оновлювати та здійснювати резервне копіювання.

Проте, незважаючи на той факт, що процес формування і подання звітності у більшості суб'єктів господарювання є автоматизованим, безпосередньо бухгалтерський облік досить часто ведеться із застосуванням програмних продуктів Microsoft Excel та Word. Це суттєво зменшує якість облікового процесу, оскільки використання жодної із цих програм, не в змозі забезпечити ведення обліку як цілісної, комплексної системи. Так, на основі використання додатків Microsoft Excel та Word можна забезпечити лише виконання окремих функцій, зокрема: формування аналітичних показників, документів, відображення господарських операцій, планування доходів і видатків, як окремих облікових операцій, а не як цілісної системи бухгалтерського обліку.

Тому, процес автоматизації обліку повинен бути комплексним і спрямованим на удосконалення технологій бухгалтерського обліку та обробки

облікової інформації. Крім того, ефективно застосування сучасних технологій автоматизації обліку дасть змогу забезпечити раціональне використання наявних ресурсів.

В умовах застосування комп'ютерних технологій та програмних продуктів у процесі автоматизації обліку відбувається трансформація системи бухгалтерського обліку та облікових процедур, що призводить до підвищення якості та рівня ефективності процесу управління. Застосування програм автоматизації обліку надасть можливість суттєво підвищити якість обробки облікової інформації. Крім того, використання комп'ютерної техніки змінює зміст та організацію праці облікового персоналу, зокрема зменшується кількість ручних операцій з обробки первинних документів, систематизації облікових показників. Облікова праця стає більш творчою, спрямованою на організацію та удосконалення процедур бухгалтерського обліку.

Основними перевагами застосування сучасних інформаційних технологій для автоматизації облікових процедур є такі: обробка та збереження великої кількості однакових у структурному плані одиниць облікової інформації; можливість здійснення вибірки необхідної інформації з великої кількості даних; достовірне і безпомилкове здійснення математичних розрахунків; оперативне отримання даних, необхідних для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень; багаторазове відтворення дій.

Крім того, використання засобів автоматизації надасть змогу повністю вирішити проблему точності формування й оперативності забезпечення обліковою інформацією працівників суб'єктів господарювання для обґрунтованого ухвалення та реалізації ефективних управлінських рішень. Система бухгалтерського обліку є однією із головних складових загальної системи менеджменту суб'єкта господарювання. Процес автоматизації обліку дозволить забезпечити підвищення ефективності процедур бухгалтерського обліку, рівня якості й ефективності процесу управління.

Для здійснення раціонального вибору, ефективного впровадження та використання програмного забезпечення автоматизації системи бухгалтерського обліку суб'єкту господарювання необхідно враховувати низку важливих характеристик: специфіку діяльності (галузь, обсяг робіт тощо); характеристику матеріально-технічної бази (наявність достатньої кількості комп'ютерної техніки і необхідного програмного забезпечення); наявність кваліфікованих фахівців з бюджетного обліку, які мають досвід роботи з програмними продуктами автоматизованого ведення бухгалтерського обліку.

Крім того, для забезпечення ефективного процесу автоматизації обліку є необхідним комплексно проаналізувати основні характеристики оцінки ефективності програмних продуктів для автоматизації бухгалтерського обліку, а саме: технічні характеристики програми, зокрема: швидкість обробки інформації та вирішення поставлених завдань, можливість редагування

типових форм, форм звітності, відповідно до змін законодавчої бази, забезпечення обміну інформацією між структурними підрозділами підприємства і захисту інформації, можливість переходу до нової версії програми із забезпеченням цілісної інтеграції даних; комерційні характеристики – прийнятна ціна програмного засобу, наявність документації, можливість пост-реалізаційної технічної підтримки (супровід програмного забезпечення), проведення навчання персоналу, надання консультаційних послуг; ергономічні характеристики, серед яких: зручність роботи користувача з програмою (інтерфейс програми), реалізація можливості одночасної роботи із кількома документами тощо.

Використання програмних продуктів для автоматизації системи бухгалтерського обліку дає змогу, не лише забезпечити ефективний процес обліку операцій щодо надання установами послуг та проведення відповідних розрахунків, а й сформувати цілісну інформаційну систему, використання даних якої дає змогу здійснювати аналіз ефективності функціонування суб'єкта господарювання та своєчасно ухвалювати обґрунтовані управлінські рішення.

Слід враховувати, що процес автоматизації бухгалтерського обліку є складним та комплексним процесом, який передбачає реалізацію етапів визначення цілей, завдань, планування, подальшої реалізації та контролю, що охоплюють усі ділянки системи обліку.

Зазначимо, що за умов автоматизації бухгалтерського обліку технологічний процес обробки облікових даних буде передбачати реалізацію таких послідовних етапів: збір та реєстрація первинних даних для здійснення подальшої їх автоматизованої обробки; формування масивів облікових даних на електронних носіях, серед яких: журнал господарських операцій, структура синтетичних та аналітичних рахунків, довідники аналітичних об'єктів, постійної інформації тощо; отримання за запитом користувача необхідних даних обліку за звітний період у вигляді реєстрів синтетичного обліку, аналітичних таблиць, довідок з бухгалтерських рахунків або шляхом відображення на екрані дисплея відповідної облікової інформації за потребою користувача.

Аналіз ринку програмних продуктів для автоматизації бюджетного обліку дає змогу визначити найпоширеніше програмне забезпечення – це програма «1С: Бухгалтерія» для бюджетних установ», «Парус-Бюджет», «СофтТАКсі» (X-DOOR), «АБ-Система» («Офіс-2000»), «Імпакт» («Акцент-Бухгалтерія»), «Баланс-Клуб» (SoNet), «ТРАСКОсофт» (Trade Manager), GMS (Offise Tools), Глобал Аудит («Quasi+Бухгалтерія») тощо.

Окремим напрямом оптимізації організації обліку і аудиту є використання сучасних хмарних технологій. Застосування зазначених технологій має наступні переваги:

– скорочення витрат на обслуговування інформаційної технології (скорочення витрат на технічне та програмне забезпечення, утримання ІТ-спеціалістів, зменшення паперового та запровадження електронного документообігу);

– рівень доступності та безпеки, наявність резервного копіювання і аварійного відновлення, запропоновані у хмарних обчисленнях, значно перевищують рівень, характерний для локальних серверів.

Головним недоліком використання хмарних технологій є відсутність абсолютної конфіденційності, яку гарантують лише постачальники послуг. Доцільність розміщення апаратних потужностей та програмних засобів, що утворюють «хмару» обумовлюється виникненням тісного зв'язку суб'єкта господарювання з органами Державної Фіскальної служби, органами соціального страхування, іншими контролюючими органами тощо. При цьому держава в особі органів державної фіскальної служби має можливість контролювати нарахування і сплату податкових платежів у режимі реального часу.

Використання хмарних технологій дозволяє сконцентрувати технічні обчислювальні ресурси, ІТ-фахівців та програмне забезпечення у загальній хмарі, що дозволить економити кошти та підвищити прозорість обліку, зменшити трудомісткість формування звітності суб'єктів господарювання та контрольних заходів.

4.5. Облік господарських операцій підприємств електронного бізнесу

Кулик В. А.

Електронний бізнес – це вид економічної діяльності компаній через комп'ютерні мережі, зокрема, Internet, з метою отримання прибутку. Це електронна економічна діяльність, яка здійснюється за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій з метою отримання прибутків.

Розробка методичного забезпечення бухгалтерського обліку специфічних господарських операцій на підприємствах е-бізнесу є одним із завдань облікової служби, яке може бути виконано шляхом створення форм первинних документів, підвищення аналітичності обліку за допомогою системи рахунків другого чи третього порядку та обрання альтернативних варіантів обліку із наведених у чинному законодавстві під час формування облікової політики.

Створення методичного забезпечення бухгалтерського обліку специфічних для е-бізнесу господарських операцій на рівні підприємства можливе за умови наявності достатньої інформації щодо конкретних об'єктів обліку у чинному законодавстві. Наприклад, створення методичного забезпечення

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамик О. В. Розмежування понять «автоматизовані», «комп'ютерні» та «інформаційні» системи бухгалтерського обліку. *Збірник наукових праць «Економічний аналіз»*. 2016. № 1 (26) С. 163-169.
2. Алсуф'єва О. О. Концептуальні основи руху національної інноваційної системи. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2009. № 1(2). С. 18-24.
3. Аналитический отчет Synergy Research Group по рынку облачных сервисов. URL: <https://telecombloger.ru/168629> (дата звернення 15.02.2021).
4. Анісімов А. Є. Детермінанти формування інноваційної складової соціально-економічного розвитку держави та її регіонів. *Вісник Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право. Спецвипуск*. 2011. Т. 1. С. 184-187.
5. Аніщенко В. О. Роль корпоративної культури у прийнятті управлінських рішень. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 3(93). С. 64-72
6. Антонян О. А. Підходи до оцінювання рівня економічної безпеки підприємств: порівняльний аналіз. *Восточноевропейский журнал передовых технологий*. 2013. № 6/3 (66). С. 30-34.
7. Аренс Е. А., Лоббек Дж. К. Аудит: Пер. з англ. М. : Финансы и статистика, 2005. 217 с.
8. Артеменко В. М. Полтавський університет економіки і торгівлі (1961-2011): історичний нарис. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. 464 с.
9. Архів публікацій Національного банку України. Київ, 2020. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення 15.03.2021).
10. Багрова І. В., Черевко О. Л. Національна інноваційна система України: характеристика та проблеми становлення. *Вісник ДДФА: Економічні науки*. 2010. № 2. С. 81-90.
11. Бажал Ю. Інформаційна економіка. *Роль інформації у формуванні ринкової економіки* : монографія / за заг. ред. І. Розпутенка. К. : Вид-во «К.І.С.», 2004. С. 33-57.
12. Балан О. С. Перебіг подій, тенденції та наслідки в інвестиційних процесах підприємств виробничої сфери України. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2014. № 1 (63). С. 72-80.
13. Бар'єри комунікації URL: <http://readbookz.com/book/174/5625>. (дата звернення 16.02.2021).
14. Бахарева Я. В. Напрями розвитку інформаційних систем і технологій обліку підприємств малого та середнього бізнесу в Україні. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6715> (дата звернення: 18.01.2021).

15. Безверхий К. В. Організація та методика електронного документообігу на підприємстві: стан та перспективи розвитку. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2013. Вип. 1(2).
16. Белінська Г. В. Актуальні проблеми державних закупівель в Україні в умовах реформування. *Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського*. 2016. Вип. 5. С. 125-131.
17. Бенюк Л. Я. Аналіз та оцінка інноваційно-інвестиційних чинників конвергентного розвитку регіонів. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2015. Вип. 2. С. 146-155.
18. Бенько М. М. Можливості здійснення фінансового аудиту у середовищі інформаційних технологій. *Вісник ЖДТУ*. 2013. № 2 (64). С. 3-7.
19. Бенько М. М. Принципи застосування інноваційних інформаційних технологій в бухгалтерському обліковому процесі. URL: http://irbis-nbu.gov.ua/irbis_nbu/cgiirbis_64 (дата звернення: 18.01.2021).
20. Берковський В. В., Солодовнікова Н. І. Аналіз інформаційно-розрахункових систем, які застосовуються в Україні з метою підвищення прибутковості малого бізнесу. *Системи управління, навігації та зв'язку*. 2016. Випуск 2(38). С. 68-72.
21. Бигай К. Почему важно отличать стартап от малого бизнеса. Информационный портал ain.ua, 2016. URL: <https://ain.ua/2016/11/26/startup-eto-ne-maliy-biznes> (дата звернення: 18.02.2021).
22. Бізнес-портал. Кредити для малого та середнього бізнесу. Banki.ua. URL: <https://banki.ua/businesscredit?page=1> (дата звернення: 18.03.2021).
23. Білецька Г. М., Ковтунович Н. Л. Окремі аспекти проведення е-аудиту: SAF-T та вибір спеціалізованого програмного забезпечення. *Фінансове право*. 2017. С. 10-16.
24. Біловодська О. А. Аналіз тенденцій розвитку інноваційної діяльності в контексті стратегічних механізмів дематеріалізаційних змін. Мотиваційні механізми дематеріалізаційних та енергоефективних змін національної економіки : монографія / за заг. ред. І. М. Сотник. – Суми : Університетська книга, 2016. – С. 273-283.
25. Білозубенко В. С. Роль національної інноваційної системи у підтриманні інноваційної активності. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського*. 2009. № 4. С. 58-65.
26. Білуха М. Т. Курс аудиту : підручник. – 2006 р. – С. 234-250.
27. Бланк С., Дорф Б. Стартап: Настольная книга основателя. М. : Альпина Паблишер, 2013. 686 с.
28. Богашко О. Л. Світовий досвід в практиці формування національної інноваційної системи України. *Збірник наукових праць «Економічний простір»*. 2014. № 81. С. 15-23.

29. Бочарова Н. В. Сучасна стратегія інноваційного розвитку Європейського Союзу. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2010. № 1(3). Т. 2. С. 43-50.
30. Бредіхін В. М., Калініченко Л. Л. Проблемні аспекти управління інноваційним потенціалом будівельних підприємств. *Електронне фахове видання «Ефективна економіка № 7, 2018*. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?n=7&y=2018> (дата звернення 15.03.2021).
31. Бурцев И. В. Основные принципы внедрения электронного документооборота на промышленном предприятии *Современные проблемы науки и образования*. 2013. № 1. URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=8126> (дата звернення: 29.01.2021).
32. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку : Підручник для студентів вузів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». Житомир : ЖІТІ, 2000. 640 с.
33. Вакульчик О. М. Корпоративне управління: економіко-аналітичний аспект. Дніпропетровськ : Пороги, 2013. 257 с.
34. Ван Хорн Джеймс К. Основы финансового менеджмента, 11 издание: Пер. с англ. М. : Издательский дом «Вильямс», 2001. 992 с.
35. Вахович І. М. Обґрунтування сутності економічної категорії «депресивний регіон». *Економічні науки. (Серія: Регіональна економіка)*. 2014. Вип. 11. С. 27-34.
36. Вербицька В. І. Впровадження відкритого банкінгу в діяльність фінансових установ світу. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 27 листопада 2020 року)*. Х. : ХНАДУ. 2020. С. 232-234.
37. Вербицька В. І. Тенденції та перспективи розвитку інноваційних банківських технологій. Збірник тез III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Нові інформаційні технології управління бізнесом». Київ : Спілка автоматизаторів бізнесу, 2020. (230 с.) С. 24-26.
38. Вербицька В. І. Фінансово-технологічні компанії: проблеми і особливості діяльності. *Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXVIII міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2020, 28-30 жовтня 2020 р.:* у 5 ч. Ч. III. / за ред. проф. Сокола Є. І. Харків : НТУ «ХПІ». С. 54 (351 с).
39. Верига Ю. А. Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту: минуле, теперішнє, майбутнє...(1969-2009): Нарис про кафедру. Полтава : РВВ ПУЕТ. 2010. 190 с.
40. Верига Ю. А., Виноградова М. О. Освіті бухгалтерів – світовий рівень. *Газета «Вісті» Центральної спілки споживчих товариств України. Діловий випуск*. 16 лютого 2007 р. С. 13, 37.

41. Вертайм К. Цифровой маркетинг. Как звеличить продажы с помощью социальных сетей, блогов, вики-ресурсов, мобильных современных технологий. Альпина Паблишер: Юрайт. 2010. 384 с.
42. Відмінні ознаки успішного стартапу // Marketer. ua. URL: <https://marketer.ua/ua/vidminni-oznakiuspishnogo-startapu/> (дата звернення: 15.03.2021).
43. Вісім причин, чому 8 з 10 стартапів закриваються, не проживши й року, і 8 порад, як знизити ризики // Юнона – бюро перекладів. URL: <https://unona.com.ua/uk/blog/8-prichin-pochemu-8-iz-10-startapovzakryvayutsya-ne-prozhiv-i-goda-i-8-sovetov-kaketo-predotvratit/> (дата звернення: 12.03.2021).
44. Войнаренко М. П., Рзаєв Г. І., Рзаєва Т. Г. Інформаційна безпека підприємства у динамічному ринковому середовищі. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 1. С. 59-63.
45. Волот О. І. Інформаційна та кібернетична безпека сучасного підприємства: забезпечення та моделювання. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2019. Вип. 3. С. 238-247.
46. Вороніна В. Л., Мілька А. І. Окремі аспекти управління економічною безпекою підприємств, як фактору їх ефективного функціонування. *Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку*: монографія. Суми : Триторія, 2020. С. 194-204.
47. Воропай В. А. Аналіз методичних підходів оцінки стану і рівня забезпечення системи економічної безпеки підприємства. *Культура народів Причорномор'я*. 2013. № 257. С. 190-195.
48. Гавриш О. А., Дергачова В. В., Кравченко М. О. Менеджмент стартап проектів : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 338 с.
49. Галиця І. О. Потенціал інноваторів: механізми використання / за ред. Б. В. Буркинського. Одеса : ІПРЕЕД НАН України, 2005. 298 с.
50. Гарасим М. П., Сайко Л. Я. Необхідність інформаційних систем і технологій в управлінні підприємством. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. № 722. С. 327-332.
51. Гетьман О. М., Даньків В. Й., Книшева Б. В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств в умовах кризи. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2013. Вип. 3. С. 49-52.
52. Гладій І. О. Управлінська звітність підприємства: принципи формування. URL: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/118.pdf> (дата звернення: 15.04.2021)
53. Гладка Л. І. Фактори впливу на соціально-економічний розвиток регіонів. *Культура народів Причорномор'я*. 2012. № 227. С. 29-31.
54. Гнилицька Л. В. Аналіз методологічних підходів до оцінки стану та рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2011. Вип. 2. С. 46-57.

55. Гоголь Т. Аналіз розвитку спрощеної форми бухгалтерського обліку в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2012. № 7. С. 10-19.
56. Гончаренко О. О. Оцінка якості фінансової звітності. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2013. № 3(18). С. 266-270
57. Гончарова О. М. Реінжиніринг бізнес-процесів як метод процесного управління. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2013. Вип. 10. С. 78-82.
58. Горбач Л. М. Теорії та концепції економічного розвитку регіонів: суть, значення та генезис. *Науковий вісник Волинського державного університету імені Лесі Українки*. 2007. № 12. С. 153-157.
59. Гордєєв О. О., Смовженко Т. С., Чмерук Г. Г. Цифровізація України: розвиток криптовалют. *Наукові праці НДФІ*. 2017. Вип. 4. С. 13-16.
60. Гофман Г. А. Очерки развития форм бухгалтерского учёта. М. : Финансы, 1966. 122 с.
61. Гречко А. В. Основи електронного документообігу : Навчальний посібник. Київський національний торговельно-економічний університет. Київ, 2006. 156 с.
62. Грибіненко О. М. Діджиталізація економіки в новій парадигмі цифрової трансформації. *Вільна торгівля, протекціонізм, справедлива торгівля: за і проти*: матеріали міжн. наук. конф. Міжнародні відносини. Серія «Економічні науки». 16. (2018). URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/es_n/article/view/3523 (дата звернення: 11.03.2021).
63. Григоренко Ю., Юрчак О. В Україні до Індустрії 4.0 відкриті саме металурги. URL: <https://gmk.center/ua/interview/oleksandr-jurchak-v-ukraini-do-industrii-4-0-vidkriti-samemetalurgi> (дата звернення: 11.03.2021).
64. Гросс Б. Самая большая причина успеха стартапов // Хабр. URL: <https://habr.com/ru/post/291620/> (дата звернення: 11.03.2021).
65. Гудзь О. Є. Формування портфелю стратегій в корпоративному управлінні. *Інтеграційна система освіти, науки і виробництва в сучасному інформаційному просторі*: матеріали міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. 29-30 квітня 2014 р. Тернопіль : Крок, 2014. С. 165-167.
66. Гусєва О. Ю. Легомінова С. В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1(28). С. 33-39.
67. Давидов Г. М. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства : монографія / О. В. Пальчук, В. М. Савченко, І. В. Рузмайкіна та ін. ; за ред. Г. М. Давидова. – Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. 248 с.
68. Данкевич В. Діджиталізація і сфері земельних відносин. URL: <https://agropolit.com/blog/350-didjitalizatsiya-u-sferi-zemelnih-vidnosin> (дата звернення 09.03.2021).

69. Данніков О. В., Січкаренко К. О. Концептуальні засади цифровізації економіки України. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 17. С. 73-79.
70. Двадцять фактів про цифровий трансформації: статистика, прогнози, опитування. URL: <https://trends.rbc.ru/trends/industry/5ece23569a79479c90f3377bhttps://trends.rbc.ru/trends/industry/5ece23569a79479c90f3377b> (дата звернення: 05.01.2021).
71. Дергачова В. В., Кошеля Я. О. Вплив сучасних інформаційних технологій на економічну безпеку підприємства. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2017. № 14. С. 431-437.
72. Диба М. І., Гернего Ю. О. Діджиталізація економіки: світовий досвід та можливості розвитку в Україні. *Фінанси України*. 2018. № 7. С. 50-63.
73. Діджиталізація в енергосекторі – можливості та технології. URL: <https://avenston.com/articles/digitalization-in-the-energy-sector/> (дата звернення: 07.03.2021).
74. Діджиталізація в Україні. URL: <http://week.dp.gov.ua/osvitnia-prohrama/pislya91/digitalizaciya-v-ukraini/> (дата звернення 01.03.2021).
75. Діджиталізація: хто сьогодні інвестує в агроінновації в Україні. URL: <https://landlord.ua/news/didzhytalizatsiia-khto-sohodni-investuie-v-ahroinnovatsii-v-ukraini/> (дата звернення: 03.03.2021).
76. Длігач А. Цифрова трансформація як ліфт у майбутнє. URL: <https://tqm.com.ua/ua/likbez/ua-articles/cyfrova-transformaciya-yak-lift-u-majbutnye> (дата звернення: 26.02.2021).
77. Довбня С. Б., Гічова Н. Ю. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства. *Фінанси України*. 2008. № 4. С. 88-97.
78. Долбнева Д. В. Необхідність та передумови впровадження автоматизованих інформаційних систем ведення обліку на вітчизняних підприємствах. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 26. С. 185-190.
79. Дропшипінг для поставщиків і продавців (посередників). *Ефективний бізнес*. URL: <https://qsystem.com.ua/crm-sistema/avtomatizatsiya-dropshippinga/> (дата звернення: 25.02.2021).
80. Дропшипінг. *Налогові & бухгалтерські*. 2019. № 51. URL: <https://i.factor.ua/journals/nibu/2019/june/issue-51/article-45083.html> (дата звернення: 25.02.2021).
81. ДСТУ 2226–93. Автоматизовані системи. Терміни та визначення. Державні стандарти України. URL: <http://document.ua/avtomatizovani-sistemi.-termini-ta-viznachennja-nor16796.html> (дата звернення: 18.01.2021).
82. Дугієнко Н. О. Проблеми формування інноваційної моделі розвитку національної економіки. *Бізнес Інформ*. 2009. № 11(1). С. 41–42.
83. Дяченко К. С. Методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки підприємств будівельної галузі. *Технологический аудит и резервы производства*. 2015. № 4(5). С. 31-36.

84. Електронний документообіг в Україні: як все працює. URL: <https://iquestion.com> (дата звернення: 18.01.2021).
85. Євдокимов В. В. Корпоративні інформаційні системи: проблеми впровадження та аналіз ефективності. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2009. Вип. 16(1). С. 227-235.
86. Єлісеєва О. К., Белозерцев В. С. Тенденції розвитку інформаційних систем та технологій в обліку в умовах глобалізації. *Technology audit and production reserves*. № 3/5(23). 2015. С. 79-85.
87. Єршова Н. Якість облікової інформації: методичний підхід до оцінювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 8(158). С. 368-374.
88. Єршова О. Л., Одноволик В. І. Комп'ютерні технології обліку та звітності для малого середнього бізнесу в Україні: перспективи застосування у умовах цифрової економіки. *Науковий вісник національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. № 3. С. 131-138.
89. Жосан Г. Стан розвитку діджиталізації в Україні. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 1. Ч. 2. С.44-52.
90. Завгородній В.П. Автоматизация бухгалтерского учета, контроля, анализа и аудита : Монография. К. :АСК, 1998. 768 с.
91. Завгородній В. П. Бухгалтерський облік і аудит. К. : 2008 р. 300 с.
92. Завжди онлайн або чому смартфон став новим робочим місцем для успішних підприємців. URL: <https://mind.ua/publications/20213753-zavzhdi-onlajn-abo-chomu-smartfon-stav-novim-robochim-miscem-dlya-uspishnih-pidpriemciv> (дата звернення: 10.11.2020).
93. Загоруйко О. Проблеми впровадження систем електронного документообігу на підприємствах XLVI. Матеріали XLVI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах Європи та Азії»: збірник наукових праць, м. Переяслав-Хмельницький, 30-31 січня 2018 р. С. 46-48
94. Зайцева О. О., Болотинюк І. М. Електронний бізнес / ред. Морзе. Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2015. 264 с.
95. Захарченко Н. В., Маслій Н. Д., Мамуненко М. С. Вплив електронного документообігу на ефективність діяльності підприємства. *Молодий вчений*. 2017. № 5 (45). С. 582-587.
96. Збанацька О. М. Термінологія законодавства в контексті цифровізації. URL: <Users/User/Desktop/205441-Текст%20статті-461641-1-10-20200614.pdf> (дата звернення: 24.02.2021).
97. Збанацький В. Стартапи: юридичні та практичні аспекти. Ознайомча частина. *Незалежний аудитор*. 2013. № 6 (16). URL: http://nauditor.com.ua/uk/component/na_archive/269?view=material. (дата звернення: 03.03.2021).

98. Звіт з оверсайту про фінансові інструменти. Київ, 2019. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Report_oversight_2019.pdf?v=25 (дата звернення: 03.03.2021).
99. Звіт про світові інвестиції в сфері foodtech за 2020 рік. Венчурний фонд Fuel for Growth. URL: <https://www.shopolog.ru/news/otchet-o-mirovyh-investiciyah-v-sfere-foodtech-za-2020-god/> (дата звернення: 05.01.2021).
100. Звоник А. А. Роль держави в становленні інформаційного суспільства. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Економічна серія*. 2002. № 564. С. 95-100.
101. Иваненко А. 69 популярных причин провалов стартапов, которым не стоит верить на 100 % // Bigtime. Ventures. URL: <https://blog.bigtime.ventures/prichinuprovalov-startapov> (дата звернення: 03.03.2021).
102. Ігнатенко М. Здійснення автоматизації бухгалтерського обліку аграрних підприємств на засадах впровадження нових програмних продуктів і моделей. *Аграрна економіка*. 2019. № 42. URL: <https://economic-bulletin.com/index.php/journal/article/view/555/580> (дата звернення: 03.03.2021).
103. Іванченко Н. О., Подскребко О. С., Сідлецька А. О. Основні проблеми та перспективи розвитку ринку стартапів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. № 6. С. 303-311.
104. Івахненков С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту. К. : Знання-Прес, 2003. 349 с.
105. Івахненков С. В. Комп'ютерний аудит: контрольні методики і технології. К. : Знання, 2005. 286 с.
106. Індивідуальна податкова консультація ДФСУ від 12.09.18 р. № 3999/6/99-99-14-03-03-15/ПК. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovikonsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/> (дата звернення: 03.03.2021).
107. Інновації змінюють агросектор в Україні. *Пропозиція – Головний журнал з питань агробізнесу*. URL: <https://propozitsiya.com/ua/yak-it-innovaciyi-zminuyut-agrosekto-ukrayini>. (дата звернення: 01.03.2021).
108. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.10.1999 р. № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> дата звернення: 03.03.2021).
109. Іпполітова І. Я., Сичова А. О. Методичний підхід до оцінювання рівня економічної безпеки підприємства. URL: <http://www.vestnik-econom.tgu.od.ua>. (дата звернення: 12.03.2021).
110. Ірина Шевчук. Соцмережі як головний інструмент маркетингу для компаній – поради новачкам. 2018. URL: <https://nachasi.com/2018/08/26/smm-top-instrument/> (дата звернення: 23.11.2020).

111. Казакова Н. О. Економічний аналіз в оцінці бізнесу : навчально-практичний посібник. Москва : Справа і Сервіс, 2011. 288 с.
112. Карлберг К. Бизнес-анализ с использованием Excel. [пер. с англ.]. 4-е изд. Москва : Издательский дом «Вильямс». 2015. 576 с.
113. Карпенко Є. А. Поддубна Н. М. Облік і внутрішній контроль товарів на підприємствах торгівлі системи споживчої кооперації в умовах інформаційних технологій : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2021. 199 с.
114. Карпенко Є. А., Філатов О. В. Еволюція підходів до порядку проведення аудиту касових операцій. *Регіональна економіка та управління*. 2016. № 2. С. 71-75.
115. Карпенко О. В., Плікус І. Й., Головіна Д. В. Цифрова економіка: виклики для освіти та ринку праці в Україні (на прикладі обліково-фінансових спеціальностей). *Приазовський економічний вісник*. 2019. Вип. 5, с. 220-228. URL: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-5-37> (дата звернення: 05.02.2021).
116. Качина Ж. Е. Персонализованный корпоративная отчетность: принципы и перспективы развития. *Международный бухгалтерский учет*. 2019. № 3. – URL: https://www.eposlink.com/rucatalog/library/elibrary/book/mezhdunarodnyu_buhgalterskiy_uchet-2137 (дата звернення: 05.02.2021).
117. Кенеді Д. Жосткий SMM. Вижати з соцмереж максимум. Москва : Вид-во Альпіна Паблішер, 2017. 344 с.
118. Кирилов В. Причины неудач стартапов и как этого избежать // Investgazeta. URL: <https://investgazeta.ua/blogs/prichini-neudach-startapov-i-kak-etogoizbezhat> (дата звернення: 05.02.2021).
119. Клуб абонементних ресторанів Tasting Collective. URL: <https://www.tastingcollective.com> (дата звернення: 05.01.2021).
120. Коваленко О. О. Сучасні інформаційні системи – інвестиції в розвиток підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2009. № 2. С. 10-13.
121. Ковач М. Й. Роль і місце Інтернет-економіки в сучасній економічній системі. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. Серія: економіка. Вип. 1(47). С. 188-192.
122. Ковтонюк К. В. Цифровізація світової економіки як фактор економічного зростання. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Економічні науки*. 2017. Вип. 27(1). С. 29-33.
123. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>. (дата звернення: 05.02.2021).
124. Кожухівська Р. Реалізація принципів стратегії Інтернет-комунікацій та Інтернет-засобів. *Журнал Європейської економіки*. 2010. Т. 10 (№ 3). С. 270-278.

125. Койдан К. Автоматизація на часі: інноваційні системи та інструменти для оптимізації роботи аудитора. *Аудитор України*. 2020. № 12 (301). С. 14-20
126. Колісніченко П. Т. Науково-методичні підходи до оцінки рівня економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 16. С. 38-44.
127. Коляденко С. В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні та світі. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2016. № 6. С. 105–112.
128. Комісар Д. О., Луппол Є. Ю. Хмарні технології безпеки. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2013. № 15(1). С. 83-87.
129. Кононенко Л. В. Інноваційні технології у бухгалтерському обліку. *Фінанси, учет, банки*. 2014. Вып. 1. С. 161-166.
130. Кононенко Л., Назарова Г. Форми бухгалтерського обліку: ретроспектива та сучасність. *Економічний простір*. 2020. № 157. С 89-96.
131. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Оришака О. В. Організація обліку і аудиту розрахунків за податками та платежами в умовах використання сучасного інформаційного забезпечення. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2020. Вип. I-II (77-78). С. 202-211.
132. Кононенко Л. В., Юрченко О. В. Социальная составляющая интегрированной отчетности. *Problems and tasks of modernity and approaches to their solution*. The VIII International Science Conference, March 02–05, 2021, Tokyo, Japan. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=en&lr=&id=4AAiEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA43&dq=info:BTmBRmHADt0J:scholar.google.com&ots=3O4pZOB0i_&sig=3Z1U_URdOiu7sjAmiDls_8yMn4A&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false (дата звернення: 05.01.2021).
133. Коптелов А. К. Digitization (оцифровка) vs digitalization (цифровизация). URL: <http://koptelov.info/digitization-digitalization> (дата звернення: 05.02.2021).
134. Коротчаєвський Л. У 2018 інтернет-користувачів стало 4 млрд, з них понад 3 млрд користуються соцмережами – дослідження. URL: <https://hromadske.ua/posts/u-2018-internet-koristuvachiv-stalo-4-mlrd-z-nih-ponad-3-mlrd-koristuyutsya-socmerezhami-doslidzhennya> (дата звернення: 11.11.2020).
135. Коцупатрий М., Мервенецька В. Псування продукції під час зберігання: як списати й відобразити в обліку. *Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета*. 2014 р. № 54. С. 7.
136. Кравченко О. В., Ткаченко А. А. Електронний документообіг в системі управління підприємством. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/609682.pdf> (дата звернення: 05.02.2021).

137. Кракович Д. Від персональних і телефонних інтерв'ю до досліджень онлайн: маркетингові дослідження. *Маркетинг в Україні*. 200. № 4. С. 22-24.
138. Краус Н. М., Крпаус К. М. Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. *Інтелект XXI*. 2018. № 1. С. 211-214.
139. Кремнев Д. Просування в соціальних мережах. Вид-во Сеть, 2015. 160 с.
140. Кривицький Б. Цифрова трансформація: модне поняття чи шлях до оптимізації процесів. URL: <https://agroportal.ua/ua/publishing/lichnyi-vzglyad/tsifrovaya-transformatsiya-modnoe-ponyatie-ili-put-k-optimizatsii-protsesov/> (дата звернення: 10.03.2021).
141. Криворучко Н. В. Інноваційний розвиток під час фінансово-економічної кризи 2008–2010 років: приклад іноземних держав. *Вісник Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право*. Вип. 2. Т. 1. 2010. С. 192-197.
142. Кручиніна Т. Переваги й недоліки електронного документообігу. *Секретарь-референт*. 2014. № 10(141). С. 26-31.
143. Крячко В. Г., Юрченко О. В. Інформаційне забезпечення управління екологічною та соціальною діяльністю. *Business Management, Economics and Social Sciences: Collection of scientific articles*. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2019. 129-133 pp. URL: <http://conferencii.com/files/archive/2019-10.pdf> (дата звернення: 05.02.2021).
144. Кудирко О. М. Комп'ютеризація аудиту в Україні: актуальні проблеми та реальні перспективи. *Економіка та держава*. 2018. № 9. С. 34-38.
145. Кузьмінський А. Н. та ін. Аудит : навч. посібник. К. : 2006. 283 с.
146. Кузьмінський Ю. Оцінка ефективності впровадження інформаційних технологій у бухгалтерський облік. *Бухгалтерський облік і аудит : Всеукраїнський щомісячний науково-практичний журнал*. 2011. № 7. С. 27-31.
147. Куклінова Т. В. Сучасні тенденції та фактори інтернет-торгівлі в Україні. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2018. 1 (65). С. 95-102.
148. Кулик В. А. Оподаткування підприємств електронного бізнесу: національний та міжнародний аспекти. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін* : зб. матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Полтава, 22 жовтня 2020 р.). / за ред. Пилипенко К. А. Полтава : ПДАА, 2020. С. 314-318.
149. Кулик В. А. Розвиток бухгалтерського обліку на підприємствах електронного бізнесу. Полтава, 2017. 410 с.
150. Кундря-Висоцька О. О. Ретроспектива становлення обліку як абстрактної категорії наукознавства. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2012. Т. 1. №. 12.

151. Кучеркова С. О. Використання інформаційних технологій для просування малого бізнесу: зарубіжний досвід. *Облік і фінанси*. 2017. № 1. С. 161-168.
152. Кучеркова С. О. Роль і значення обліково-інформаційного забезпечення в управлінні підприємством *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2016. № 1 (30). С. 106-110.
153. Легенчук С. Ф., Пилипчук Г. В. Історичні аспекти виникнення і особливості діяльності стартап-компаній: обліково-економічні аспекти. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2016. Вип. 1. С. 122-166.
154. Лігоненко Л. О., Хріпко А. В., Доманський А. О. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»* : зб. наук. пр. / [редкол.: Д. І. Коваленко (голов. ред.) та ін.]. Київ, 2018. № 2, т. 2. С. 20-32.
155. Ловінська Л. Г. Оцінка в бухгалтерському обліку : монографія. К. : КНЕУ, 2006. 256 с.
156. Лутцева К. А. Вектор развития экономических отношений собственности в условиях виртуализации экономики. *Социально-экономические явления и процессы*. 2011. № 11. С. 127-133.
157. Лылык И. Маркетинговые исследования в Украине через призму мировых тенденций. *Маркетинг в Україні*. 2016. № 5 (98), с. 4-15.
158. Любимов М. О., Кулик В. А. Можливості, загрози та перспективи використання «хмарних» технологій у бухгалтерському обліку. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2019. № 2 (93). С. 41-46.
159. Любимов М. О., Кулик В. А., Тягнирядно Л. Л. Принципи обліку: стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник ПУЕТ*. 2019. № 1 (92). С. 71-76
160. Макаренко М. В. Визначення головних чинників конкурентоспроможного розвитку регіону. *Економіка та держава*. 2014. № 5. С. 6-9.
161. Маклаков С. В. ВРwin Erwin Case – средства разработки информационных систем. М. : Диалог МИФИ, 2002. 224 с.
162. Маклаков С. В. Моделирование бизнес-процессов с ВРwin 4.0. М. : Диалог МИФИ, 2002. 224 с.
163. Макроекономічний та монетарний огляд НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/%D0%9C%D0%9C_2020-02.pdf?v=4. (дата звернення: 05.02.2021).
164. Маловичко С. Тенденції та перспективи розвитку електронної торгівлі в Україні. *Економіка і регіон*. 2015. 4 (53). С. 67-73.
165. Малюга Н. М. Шляхи удосконалення оцінки в бухгалтерському обліку: теорія, практика, перспективи розвитку : монографія. Житомир : ЖІТІ, 1998. 384 с.

166. Мамаева Л. Н., Кондратьева О. А. Основные направления обеспечения информационной безопасности предприятия. *Информационная безопасность регионов*. 2016. № 2 (23). С. 5-9.
167. Маркова Т. Д., Пчелянская Г. Б. Особливості використання інформаційних систем і технологій в системі обліку та контролю. *Економіка харчової промисловості*. Том 8. Випуск 3/2016. С. 40-45.
168. Марущак А. І., Панченко В. М. До визначення поняття «інформаційна безпека». *Правничий вісник Університету «КРОК»*. 2010. Вип. 5(1). С. 125-130.
169. Матвієнко О., Цивін М. Основи організації електронного документообігу : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 112 с.
170. Медвідь Ж. В. Удосконалення організації обліку та його автоматизація. *Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці* : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Ірпінь, 30.11–04.12.2020 р., м. Ірпінь : ЗВО МФУ «Державний податковий університет», 2020.
171. Мельниченко С. В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика : монографія. К. : Київ. Нац. Торг.-екон. ун-т, 2007. 493 с.
172. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2006 р. № 1315. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1315201-06#Text>. (дата звернення: 18.03.2021).
173. Мешко Н. П., Сазонець О. М., Джусов О. А. Стратегії високотехнологічного розвитку в умовах глобалізації: національний та корпоративний аспекти : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2012. 470 с.
174. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (частина 1-3) / Ред. колегія: Бондар М. І., Гаєвська Н. І., Галасюк В. В., Дабіжна В. В. та ін. / К. – Міжнародна федерація бухгалтерів. – Аудиторська Палата України. 2015. URL: <http://www.apu.com.ua/891-mizhnarodni-standarti-kontrolyu-yakosti-auditu-oglyadu-inshogo-nadannya-vpevnenosti-ta-suputnikh-poslug-vidannya-2014-roku> (дата звернення: 05.03.2021).
175. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти) Редакція 2017 року. The Institute of Internal Auditors [переклад ВГО «Інститут внутрішніх аудиторів України»] URL: https://iia-ua.org/?page_id=189 (дата звернення: 05.03.2021).
176. Міжнародні стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку. К. : Видавничий дім «Сварог», 2012. 734 с.
177. Модели сотрудничества в ИТ-бизнесе (Fixed Price, Dedicated team, Pay as you go, Hourly rate). URL: <https://solardigital.com.ua/blog/modeli-sotrudnichestva-v-it-biznese-fixed-price-dedicated-team-pay-as-you-go-hourly-rate> (дата звернення: 10.02.2021).

178. Муравський В. В. Регістри, форми обліку та комп'ютерно-комунікаційні технології. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2017. Вип. 32. С. 231-239.
179. На соціальні мережі українці витрачають у 8 разів більше часу, ніж на біг – дослідження / MediaSapiens. – 2020. URL: <https://ms.detector.media/sotsmerezhi/post/25368/2020-08-28-na-sotsialni-merezhi-ukraintsi-vitrachayut-u-8-raziv-bilshe-chasu-nizh-na-big-doslidzhennya/> (дата звернення: 15.11.2020).
180. Нагорський В. Ринок e-commerce в Україні в 2020 році. URL: <https://rau.ua/ru/news/e-commerce-v-ukrayini-2020>. (дата звернення: 03.03.2021).
181. Найпопулярніші соціальні мережі в Україні та країнах світу у 2020 – UASpectr. Новини про технології та бізнес UASpectr. URL: <https://uaspectr.com/2020/06/23/najpopulyarnishi-sotsialni-merezhi-v-ukrayini-ta-krayinah-svitu-2020/> (дата звернення: 25.02.2021).
182. Найпопулярніші соціальні мережі світу (2019) та рейтинг України / Future Now. 2019. URL: <https://futurenow.com.ua/21-najpopulyarnishyh-sotsialnyh-merezh-svitu-ta-rejtyng-ukrayiny/> (дата звернення: 19.11.2020).
183. Наукова та інноваційна діяльність України. Держстат України. 2018. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/09/zb_nauka_2017.pdf. (дата звернення: 19.02.2021).
184. Національна економічна стратегія України 2030. URL: <https://nes2030.org.ua/#rec246061582> (дата звернення: 19.02.2021).
185. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 19.02.2021).
186. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Делія О. В. та ін. Випускники ПУЕТ: Історії успіху : історико-публіцистичний нарис. Полтава, ПУЕТ, 2016. 271 с.
187. Ніколайчук Т. О., Хумарова Н. І. Методологічні засади розвитку підприємницької діяльності соціально- природоохоронного напрямку на основі інклюзивного підходу. *Збірник наукових праць «Економічні інновації»*. 2019. Вип. 21. № 4 (73). С. 125-137.
188. Новий тренд: три бренди, яким соцмережі допомогли стати лідерами. URL: <https://rau.ua/novyni/try-brendy-sotsmerezhi/> (дата звернення: 25.11.2020).
189. Норіцина Н. І. Маркетингова політика комунікацій. Київ : МАУП. 2003.
190. Обсяг електронних грошей. Дані Національного банку України. Київ, 2019. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/PS_e-money_graf_2019.jpg?v=4 (дата звернення: 19.02.2021).

191. Огляд українських систем для автоматизації агробізнесу. URL: <https://muhbdp.org/ua/news/innovatsiji-v-apk/1165-oglyad-ukrajinskikh-sistem-avtomatizatsiji-agrobiznesu> (дата звернення: 10.03.2021).
192. Оноре Т. Диджиталізація – не мода, а спосіб розвитку бізнеса. URL: <http://www.columbusglobal.com> (дата звернення: 19.02.2021).
193. Осваиваем дропшипинг. *Бухгалтер 911*. 2017. № 47 URL: <https://i.factor.ua/journals/buh911/2017/november/issue-47/article-32011.html> (дата звернення: 25.02.2021).
194. Осецький В. Л. Інноваційна індустріалізація в агропромисловому комплексі України. *Економіка АПК*, 2020, № 4. С. 54-65.
195. Офіційний сайт GFK URL: <http://www.gfk.com/uk-ua>. (дата звернення: 10.03.2021).
196. Офіційний сайт TNS URL: <https://tns-ua.com>. (дата звернення: 10.03.2021).
197. Офіційний сайт агентства Factum Group Ukraine URL: <http://factum-ua.com>. (дата звернення: 10.03.2021).
198. Офіційний сайт агентство Statista. URL: <https://www.statista.com> (дата звернення: 05.01.2021).
199. Офіційний сайт Державної податкової служба України. URL: <https://tax.gov.ua/media-tsentrv/novini/407585.html> (дата звернення: 10.03.2021).
200. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze.htm. (дата звернення: 10.03.2021).
201. Офіційний сайт кредитної спілки «Кредит-Союз». URL: <https://kreditsous.com.ua><https://kreditsous.com.ua><https://kreditsous.com.ua> (дата звернення: 10.03.2021).
202. Офіційний сайт кредитної спілки «Українська провідна». URL: <http://www.providna.org.ua/kredit> (дата звернення: 10.03.2021).
203. Офіційний сайт кредитної спілки «Центр фінансових послуг». URL: <https://www.kscfp.com.ua/uslugi/credit> (дата звернення: 10.03.2021).
204. Офіційний сайт Національної платіжної системи ПРОСТІР. URL: <http://prostir.gov.ua/prostir/> (дата звернення: 15.02.2021).
205. Офіційний сайт програм ISpro URL: <https://ispro.ua/page/about-company> (дата звернення: 15.02.2021).
206. Офіційний сайт УКРКАРД: оператор платіжних сервісів. 2019. URL: <https://www.ukrcard.com.ua> (дата звернення: 15.02.2021).
207. Охріменко Г. В. Основні принципи та проблеми впровадження електронного документообігу в організації. *Наукові записки*. 2009. Вип. 1. С. 300-307.

208. Оцифрування. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>. (дата звернення: 27.02.2021).
209. Павелчак-Данилюк О. Обґрунтування програмного забезпечення для автоматизації бухгалтерського обліку на підприємствах. *Вісник ТНТУ*. 2014. Т. 73, № 1, С. 209-218.
210. Павлиш В. А., Гліненко Л. К., Шаховська Н. Б. Основи інформаційних технологій і систем : підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 620 с.
211. Пальчук О. І. Вплив інформаційних технологій на підходи до бізнесу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2012. № 748. С. 84-87.
212. Петренко І. Навіщо нам діджиталізація. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/podiiia/item/10937-navishcho-nam-didzhytalizatsiia.html> (дата звернення: 11.03.2021).
213. Петрук О. М. Нова парадигма бухгалтерського обліку. *Науково-практичний журнал*. 2003. № 1. С. 70-72.
214. Пищуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Центр Разумкова. Київ. 2020. 274 с.
215. Піжук О. І. Цифровізація як зміна парадигми розвитку економічних систем. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2018. Вип. 2. С. 84-91.
216. Пікуліна Н. Ю., Шило Л. А. Тенденції розвитку інформаційних технологій, що застосовуються в бухгалтерському обліку, аудиті та внутрішньому контролі. *Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна «Проблеми економіки транспорту»*. 2013. Вип. 6. С. 68-74.
217. Плаксієнко В. Я., Верига Ю. А., Кулик В. А., Карпенко Є. А. Облік, оподаткування та аудит : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 509 с.
218. Плаксієнко В. Я., Кулик В. А., Мілька А. І. Інформаційно-облікова модель управління прибутком підприємств. *Сучасні виклики та тенденції розвитку обліку, оподаткування, аудиту і звітності в Україні й світі: колективна монографія*. Житомир : ПП «Рута», 2020. С. 155-161.
219. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>. (дата звернення: 19.01.2021).
220. Плєскач В. Л. Інформаційні системи і технології на підприємствах. К. : Знання, 2011. 718 с.

221. Плешакова-Боровинська М. Системи електронного документообігу в діяльності промислових підприємств. *Вісник Книжкової палати*. 2012. № 7. С. 35-38.
222. Плікус І. Й. Підприємництво та самостійна зайнятість в цифровій економіці: стан, проблеми та нові можливості. *Молодий вчений*. 2019. № 11. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/11/126.pdf> (дата звернення: 15.01.2021).
223. Пліско І, Волот О. Інформаційні технології та їх вплив на підвищення ефективності діяльності підприємств малого бізнесу. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. № 2 (6), 2016.
224. Повідайчик О. С. Деякі аспекти застосування інтернет-технологій в системі вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 26. С. 154-156.
225. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 17.02.2021).
226. Поливана Л. А. Зникнення професії бухгалтер з розвитком штучного інтелекту. *Економічні науки*. 2016, № 171. С. 153-161.
227. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від від 20.10.1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>. (дата звернення: 25.02.2021).
228. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Наказ Міністерства фінансів України від 29.10.1999 р. № 290. URL: <https://zakon.help/article/polozhennya-standart-buhgalterskogo-obliku-15-dohid>. (дата звернення: 25.02.2021).
229. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.10.1999 р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. (дата звернення: 25.02.2021).
230. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00> (дата звернення: 23.02.2021).
231. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.2005 р. № 790. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>. (дата звернення: 23.02.2021).
232. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>. (дата звернення: 23.02.2021).

233. Положення про електронні гроші в Україні, затв. постановою Правління НБУ від 04.11.2010 р. № 481 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1336-10> (дата звернення: 23.02.2021).
234. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09. 2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>. (дата звернення: 12.03.2021).
235. Пошівняк Ю. М. Технологія блокчейн у бухгалтерському обліку й аудиті: сучасний стан, можливості та перспективи застосування. *Економіка, управління та адміністрування* 2019. Вип. 3(89). С. 138-144.
236. Порядок обміну електронними документами з контролюючими органами: затв. наказом МФУ від 06.06.2017 р. № 557. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show> (дата звернення: 12.03.2021).
237. Порядок обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 р. № 100 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF#Text>. (дата звернення: 17.03.2021).
238. Порядок реєстрації суб'єктів надання інформації про використання публічних коштів на єдиному веб-порталі використання публічних коштів : затв. наказом Міністерства фінансів України від 22.06.2018 № 575. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0835-18#Text> (дата звернення: 17.03.2021).
239. Порядок роботи з електронними документами у діловодстві та їх підготовки до передавання на архівне зберігання: затв. наказом Міністерства юстиції України від 11.11.2014 № 1886/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-14/page#Text> (дата звернення: 17.03.2021).
240. Похилько С. В., Єременко А. Ю. Необхідність застосування міжнародного досвіду використання кешбеків для електронної комерції в Україні. *Вісник СумДУ. Серія Економіка*. 2020. № 1. С. 45-54.
241. Похилько С. В., Єременко А. Ю. Соціальні мережі як майданчик для створення та розвитку бізнес-проектів. *Вісник СумДУ. Серія Економіка*. 2020. № 3. С. 130-139.
242. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність : Закон України від 14.11.2020 р. № 776-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 03.03.2021).
243. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25.06.1992 р. № 2498-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2498-12#Text>. (дата звернення: 17.03.2021).
244. Про відкритість використання публічних коштів : Закон України від 11.02.2015 року № 183-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19#Text> (дата звернення: 17.03.2021).

245. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/852-15> (дата звернення: 17.03.2021).
246. Про електронні довірчі послуги Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534> (дата звернення: 17.03.2021).
247. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 17.03.2021).
248. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 р. № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show> (дата звернення: 03.03.2021).
249. Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 627 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1242-13> (дата звернення: 19.02.2021).
250. Про затвердження типових форм первинного та аналітичного обліку в сільському господарстві: затв. наказом Міністерства сільського господарства СРСР від 24.10.1972 р. № 269-2.
251. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show> (дата звернення: 03.03.2021).
252. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 03.03.2021).
253. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text> (дата звернення: 17.03.2021).
254. Про публічні закупівлі: Закон України від 19.09.2019 р. № 114-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-20#Text>. (дата звернення: 17.03.2021).
255. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T012664.htmlhttp://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T012664.html (дата звернення: 03.03.2021).
256. Простобанк Консалтинг. URL: https://bankchart.com.ua/plastikovi_kartki/statti/povernennya_chastini_vitrachenih_koshtiv_na_kartu_scho_proponuyut_banki_za_poslugoju_cash_back (дата звернення: 10.12.2020).
257. Пудова Д. Онлайн дослідження в Україні. *Маркетинг в Україні*. 2016. № 5 (98). С. 16-20.
258. Райковська І. Т. Модульна структура системи комп'ютеризації економічного аналізу: функціональний склад. *Міжнародний збірник наукових*

- праць. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу.* 2009. Випуск 1 (13). С. 339-360.
259. Регіональні інноваційні системи України: стан формування та розвитку в умовах інтеграційних викликів : монографія НАН України, Ін-т економіки та прогнозування. К. 2013. 723 с.
260. Результати дослідження PwC: український IT-ринок щорічно зростає, але є ризик стагнації. URL: <https://www.imena.ua/blog/pwc-about-it-ua>. (дата звернення: 10.03.2021).
261. Річний звіт Національного банку України. Київ, 2019. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2019.pdf?v=4. (дата звернення: 03.03.2021).
262. Роль соціальних мереж в просуванні бізнесу / LuxSite. 2016. URL: <https://luxsite.ua/ua/rol-socialnyx-setej-v-prodvizhenii-biznesa/> (дата звернення: 18.11.2020).
263. Рудницький В. С. Методологія організації аудиту. Тернопіль: 2007. 347 с.
264. Рынок e-commerce Украины в 2016 году показал положительную тенденцию. Укрнеймс. БЛОГ. URL: <https://blog.ukrnames.com/internet-biznes/ryinok-e-commerce-ukrainyi-v-2016-godu-pokazal-polozhitelnuyu-tendentsiyu> (дата звернення: 25.02.2021).
265. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности : учебник. Минск : РИГТО, 2012. 367 с.
266. Савченко В. Я. Аудит : навч. посібник. К. : КНЕУ. 2007. 296 с..
267. Савчин І. З., Царева О. С. Огляд інтернет-комунікацій як одного з аспектів конвергентного розвитку регіонів України. *Прикарпатський вісник НТШ*. 2018. № 4(48). С. 399-409.
268. Савчин І. З. Оцінювання та аналізування конвергенції в економічному розвитку регіонів України : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка». 2017. 20 с.
269. Савчук Т. Інтернет-торгівля та нюанси оподаткування, пов'язані з нею. *Юрист і закон*. 2020. № 07. С. 12-17.
270. Сазонець О. М. Сіпайло Л. Г. Інноваційна діяльність підприємств у контексті забезпечення інформаційної безпеки. *Проблеми економіки*. 2015. № 3. С. 156-161.
271. Сараєва І. М., Носова Н. І. Вплив розвитку сектору інформаційних технологій на трансформаційні зрушення в економіці України. *Економічні інновації*. 2011. Вип. 43. С. 285-292.
272. Семенов Н. Все про соцмережі. Вплив на людину. 2020. URL: <http://www.seonews.ru/columns/vse-o-sotsialnyih-setyah-i-vliyanie-na-cheloveka-problemasotsialnyih-setey/> (дата звернення: 15.10.2020).

273. Семенова С. М. Європейський досвід обліку startup. *Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку*: зб. матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конференції 29-30 березня 2018 р. Київ: КНЕУ, 2018. С. 209-212.
274. Сидоров В. Как отслеживать частоту применения слов с помощью Ngram Viewer?, 2014. URL: <http://netler.ru/articles/ngram-viewer.htm> (дата звернення: 12. 11.2020).
275. Скотт Д. М. Новые правила маркетинга и PR. Альпина Паблишер : Юрайт. 2013. 352 с.
276. Скриньковський Р., Гладун В., Крамар М. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку на підприємстві. *Traektoriâ Nauki = Path of Science*. 2019. Vol. 5. No 2. С. 3001-3010.
277. Скрипник С. В., Франчук І. Б., Шепель І. В. Особливості автоматизації обліку підприємств у сучасних умовах. *Економічна наука*. 2020. № 10. С. 39-45.
278. Славин Б. Цифровая сепарация экономики. URL: <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2020/08/30/838213-separatsiya-ekonomiki> (дата звернення: 21.03.2021).
279. Сміт К. Конверсія. Як перетворити ліди в продажі. Москва : Вид-во Альпіна Паблішер, 2017. 225 с.
280. Соколов Я. В. Теории бухгалтерского учёта. М. : Финансы и статистика, 2005. 496 с.
281. Соколов Я. В. Бухгалтерский учёт: от истоков до наших дней : Учебн. пособие для вузов. М. : Аудит. ЮНИТИ, 1996. 638 с.
282. Солодка О. Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України: діалектика понять. *Evropský politický a právní diskurz*. 2020. Sv. 7, Vyd. 6. С. 233-239.
283. Сорняков Д. Максимальна кількість процесів в компанії має бути діджиталізована. URL: [harveast.com/uk/news/maksimalna-kilkist-procesiv-v-kompaniyi-maie-buti-didzhitalizovana-dmitro skornyakov-harveast](http://harveast.com/uk/news/maksimalna-kilkist-procesiv-v-kompaniyi-maie-buti-didzhitalizovana-dmitro-skornyakov-harveast) (дата звернення: 03.03.2021).
284. Стадник С. Уціняємо некондиційні та списуємо зіпсовані овочі. *Все про бухгалтерський облік*. 2014. № 51. С. 7.
285. Старожукова Н. Які переваги соціальних мереж або чому варто прямо зараз застосувати SMM. 2018. URL: <https://seomadeplace.com/uk/seomadeplace-blog/smm-uk/perevahy-sotsialnykh-merezh-abo-chomu-varto-zastosovuvaty-smm-pryamo-zaraz/> (дата звернення: 22.11.2020).
286. Стартап URL: <https://ru.m.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BF> (дата звернення: 25.02.2021).
287. Сьомик В. А. Програмно-цільові засади інвестиційно-інноваційного процесу у відкритих економіках в контексті сучасного НТП. *Вісник*

Донецького національного університету. Серія В: Економіка і право. 2010. Вип. 2. Т. 1. С. 192-197.

288. Теоретико-методологічні основи модернізації природничої й інженерної вищої освіти в умовах інноваційно-технологічного розвитку суспільства : монографія (рукопис) / Корсак К., Корсак Ю., Тарутіна З., Похресник А., Козлакова Г., Гуржій А. та ін. Серія «Модернізація вищої освіти: світоглядно-педагогічні проблеми». К. 2014. 202 с.
289. Теоретичні основи реінжинірингу бізнес-процесів URL: <http://www.management.com.ua/bpr/bpr003.html> (дата звернення: 25.02.2021).
290. Тетерятник Б. С. Тенденції діджиталізації та віртуалізації як вектор сучасного розвитку світового господарства. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*: Серія «Юриспруденція». 2017. № 29, Т. 2. С. 21-23.
291. Топ-20 факторів, які будуть впливати на онлайн-торгівлю в 2020 році. Асоціація рітейлерів України. URL: <https://rau.ua/ecommerceu/top-20-faktoriv-onlajn-torgivlyu/> (дата звернення: 25.02.2021).
292. Топ-5 причин распада стартапов // OlansGroup. URL: <https://www.olans.com.ua/reasons-for-startup-decay> (дата звернення: 25.02.2021).
293. ТОП-7 агрокомпаній, які найбільше витрачають на інновації. URL: <https://landlord.ua/news/top-7-ahrokompanii-i-aki-naibilshe-vytrachaiut-na-innovatsii/> (дата звернення: 04.03.2021).
294. Тоффлер Э. Третья волна / Элвин Тоффлер ; [пер с англ.] – М. : АСТ, 2004. – 781 с.
295. Грач Р. В Інформаційне моделювання в будівництві (BIM): сутність, етапи становлення та перспективи розвитку. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. № 16. С. 490-495.
296. Україна посіла шосте місце за найбільшим зростанням прибутку від e-commerce. Mind. – 2021. URL: <https://mind.ua/news/20221058-ukrayina-posila-shoste-misce-za-najbilshim-zrostannyam-pributku-vid-e-sommerce> (дата звернення: 15.02.2021).
297. Український Інститут Майбутнього – Глобальний інноваційний індекс України URL: https://uifuture.org/uk/post/ukraine-pidnalasa-na-6-pozicij-u-globalnomu-innovacijnomu-indeksi_305 (дата звернення: 10.02.2021).
298. Усач В. Ф. та ін. Аудит і судово-бухгалтерська експертиза. Львів : 2005 р. 346 с.
299. Федоричак В. Дропшипінг як схема роботи інтернет-магазину: плюси і мінуси. Lemarbet БЛОГ URL: <https://lemarbet.com/ua/razvitie-internet-magazina/dropshipping-kak-shema-raboty-internet-magazina-plyusy-i-minusy/> (дата звернення: 10.02.2021).
300. Федоричак В. Що найчастіше всього українці купують в Інтернеті в 2020 році URL: <https://lemarbet.com/biznes-v-ukraine/chto-chashhe-vsego-ukraintsy-pokupayut-v-internete-v-2015-godu/> (дата звернення: 18.11.2020).

301. Федоров Г. О. World experience of finding foreign investments as the crucial key to economic development in Ukraine // *Visegrad Journal of Human Rights*. 2018. № 4 (volume 1).
302. Федотова Д. Э., Семенов Ю. Д., Чижик К. Н. Case-технологии. Практикум. М. : Горячая линия – Телеком, 2003. 160 с.
303. Федяинова В. И. Электронный документооборот: технология внедрения и способ оптимизации бизнес-процедур. *Вестник Омского университета. Сер. Экономика*. 2012. № 4. С. 36-44.
304. Филимоненков А. С. Финансы предприятий : учебное пособие / А. С. Филимоненков. – К. : Ника – Центр, Эльга, 2002. 280 с.
305. Філіпова Л. Системи управління електронним документообігом: загальні поняття термінології, організації, технології (зарубіжний досвід). *Вісник Книжкової палати*. 2001. № 4. С. 15-18.
306. Финансы підприємств : Навчальний посібник: Курс лекцій / За ред. д. е. н., проф. Г. Г. Кірейцева. Київ : ЦУЛ, 2002. 268 с.
307. Фішук В. Цифрова інфраструктура економічного зростання. *НВ.Бізнес*. 2017. URL: <https://nv.ua/ukr/biz/experts/cifrova-infrastruktura-ekonomichno-zrostannya-1408403.html>. (дата звернення: 10.02.2021).
308. Форуми газети «Все про бухгалтерський облік» URL: <http://vobu.ua/forum/viewtopic.php?t=24613&p=694510> (дата звернення: 28.12.2020).
309. Фридман Д. М. Проблемы и перспективы проведения опросов в среде Internet: маркетинговые исследования. Количество пользователей Internet. *Актуальні проблеми економіки*. 2005. № 9. С. 109-116.
310. Фролова Л. В., Роженко О. В. Методичні підходи до оцінювання економічної безпеки підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 3 (177). С. 199-209.
311. Халіна В. Ю. Методичний підхід щодо оцінки рівня економічної безпеки підприємства. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2014. Вип. 1. С. 173-181.
312. Халліган Б. Входящий маркетинг. Как привлечь клиентов с помощью Google, социальных сетей и блогов. *Диалектика*. 2011, с. 256.
313. Хандрамай А. А., Васильева М. К., Люкина А. Ю. Блокчейн в аудиторской деятельности. *Научное обозрение. Педагогические науки*. 2019. № 2-2. С. 132-136.
314. Херабава Т. Про вплив діджиталізації на сферу інтелектуальної власності. URL: <https://lhs.net.ua/ua-tetiana-kharebava-rozpozvila-pro-vplyv-didzhytalizatsii-na-sferu-intelektualnoi-vlasnosti/> (дата звернення: 09.03.2021).
315. Химица Н., Сорохтей М. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності підприємства. *Міжнародний науковий журнал «ІНТЕРНАУКА»*. 2018. № 7(47). С. 34-37

316. Хомин П. Вади форм бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 12. С. 44-50.
317. Хорунжак, Н. М. Теорія та методологія обліку у бюджетних установах в умовах інформатизації суспільства : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 248 с.
318. Ценклер Н. І. Особливості бухгалтерського обліку в стартап-компаніях. *Приазовський економічний вісник*. 5(16), 2019. С. 369-373.
319. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020). Концептуальні засади. URL: <https://uccr.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf> (дата звернення: 27.02.2021).
320. Цифрові технології в інноваційній трансформації економіки України: колективна монографія / Єгоров І. Ю., Никифорок О. І. та ін.; за ред.: чл.-кор. НАН України Єгорова І. Ю., д. е. н. Никифорок О. І., к. е. н. Ліра В. Е. ; НАН України, ДУ «Ін-т. екон. та прогнозув. НАН України». Київ, 2020. 308 с.
321. Цифровізація в агросекторі не модна примха, а необхідність. URL: <https://agroelita.info/2020/11/czyfrovizacziya-u-agrobiznesi-ne-modna-prymha-a-neobhidnist/> (дата звернення: 05.03.2021).
322. Чебан Ю. Ю. Соціальні витрати аграрних підприємств: особливості формування, обліку, відображення у фінансовій звітності. *Ефективна економіка*. 2015. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_3_72 (дата звернення: 05.03.2021).
323. Череп О. Г. Інноваційний розвиток підприємства : навч. посібник. Київ : Кондор, 2019. 548 с.
324. Чернишова І. Агросектор і діджиталізація: вічний конфлікт чи пошук шляху. URL: <https://mind.ua/openmind/20213860-agrosector-i-didzhitalizaciya-vichnij-konflikt-chi-poshuk-shlyahu> (дата звернення: 03.03.2021).
325. Четверта промислова революція: як до неї готуватися. URL: <https://nubip.edu.ua/node/23076> (дата звернення: 05.03.2021).
326. Чинники підприємницького успіху: що відмежовує успіх від провалу. URL: <http://www.management.com.ua/interview/int669.html> (дата звернення 05.03.2021).
327. Что такое стартап? URL: <http://predp.com/startup/main/chto-takoestartup.html>. (дата звернення: 05.03.2021).
328. Чумак О. В., Юрченко О. В. Теоретичні засади управління соціальними витратами аграрних підприємств. *Trends in the development of modern scientific thought*. Abstracts of X International Scientific and Practical Conference. Vancouver, Canada 2020. 189-192 pp.
329. Шапаренко О. В. Вплив інформаційних технологій на бухгалтерський облік. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2014. № 2. С. 129-134.

330. Шатирко Д. В. Оцінка світового досвіду венчурної діяльності та його адаптація до реалій української економіки. *Економіка. Управління. Інновації*. Випуск № 1 (13) 2015. С. 23-29.
331. Шахдарян А. Что сегодня необходимо знать об интернет-аудитории. *Маркетинг в Україні*. 2016. № 5(98). С. 28-31.
332. Шашкин А. Онлайн-исследования: вопросы репрезентативности и качества данных: интернет-маркетинговые исследования. *Маркетинговые исследования в Украине*. 2009. № 1. С. 44-47.
333. Шваб Клаус Технологии Четвертой промышленной революции: [перевод с английского]. Москва : Эксмо, 2018. 320 с.
334. Шимановська-Діанич Л. М., Карпенко Є. А. Процесно-орієнтоване управління та внутрішній контроль на підприємствах роздрібної торгівлі. Полтава : ПУЕТ, 2012. 269 с.
335. Шпильова В., Мальков В. Стратегія та фактори конкурентоспроможності регіону. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: економічні науки*. 2015. Вип. 40(4). С. 141-146.
336. Электронный документооборот как способ оптимизации бизнес-процессов. URL: <https://www.kp.ru/guide/ielektronnyi-dokumentoorbot-na-predpriyatii.html> (дата звернення: 18.11.2020).
337. Юрківська Л. Й. Можливості програмних продуктів комп'ютеризації економічного аналізу маркетингової діяльності підприємств. *Міжнародний збірник наукових праць. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2010. Випуск 3 (18). С. 409-412.
338. Юрченко О. В., Губілець І. І. Підходи до управління соціальними витратами підприємств аграрного сектору економіки. *Ефективна економіка*. 2020. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8713> (дата звернення: 14.03.2021).
339. Юрченко О. В. Звітність в системі управління соціальними витратами. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2011. № 2(14). URL: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/5848/1/zvitnist_v_sistemi_upravlinnya_socialnimi_vitratami.pdf
340. Юрченко О. В. Проблеми управління соціальними витратами підприємства. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. вип. 18. Ч. II. Кіровоград : КНТУ. 2010. С. 264-271.
341. Юрченко О. В., Шитик Б. Ю. Галузевий аспект обліку соціальних витрат в аграрній сфері. *Облік і контроль в управлінні підприємницькою діяльністю: матеріали VII міжнар. наук.-практ. конф. м. Кропивницький, 25 жовтня 2019 р. м. Кропивницький, 2019. С. 287-288.*

342. Юрчук Н. П. Інформаційні системи в управлінні діяльністю підприємства. *Агросвіт*. 2015. № 19. С. 53-58.
343. Якимів А. І. Інформаційні системи управління проектами. *Наука й економіка*. 2013. Вип. 3. С. 110-114.
344. Янчук Т. В. Значення механізму впровадження інформаційних технологій у господарській діяльності підприємств. *Економіка і організація управління*. № 4 (24). 2016. С. 269-276.
345. Ясінська А. І., Демків Н. І. Методика формування управлінської звітності підприємства URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/41590/2/2017n862_Yasinska_A_-Methods_of_creating_305-312.pdf (дата звернення: 22.11.2020).
346. Яценко В. Ф. Стандартизація: погляд у минуле і майбутнє // Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні», (м. Київ, 12 квітня 2018) Київ : КНУТД, 2018. С. 140-143.
347. Accenture (2018), Airbus Soars with Wearables, Client case study. URL: <https://www.accenture.com/us-en/success-airbus-wearable-technology?src=SOMS> and accessed on September 20, 2018.
348. Accenture (2018), Industry Consortium Successfully Tests Blockchain Solution Developed by Accenture That Could Revolutionize Ocean Shipping, Press Release dated March 14. URL: <https://newsroom.accenture.com/news/industryconsortium-successfully-tests-blockchain-solution-developed-by-accenture-that-could-revolutionize-ocean-shipping.htm>
349. Accenture: технологии и устойчивое развитие помогут бизнесу быстрее оправиться от коронакризиса, 2021. URL: <https://www.tadviser.ru/index.php/Статья>: (дата звернення: 12. 02.2021).
350. AI, automation, and the future of work: Ten things to solve for. Executive Briefing. McKinsey Global Institute. June 1, 2018. URL: <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/ai-automation-and-the-future-of-work-ten-things-to-solve-for?fbclid=IwAR1rSqQg294N4SU3G18mk8wM-Y98FkwD7Kf5EmgfJFrPl518sQSSY6DrE9A> (дата звернення 12.01.2021).
351. Alexandru Tugui Meta-Digital Accounting in the Context of Cloud Computing: Encyclopedia of Information Science and Technology, Third Edition, 2015.
352. Aries Wicaksono; Lusianah. Impact analysis of generalized audit software (GAS) utilization to auditor performances. *Binus Business Review*, 7(2), August 2016, 131-136
353. Bank of International Settlements, 2020. URL: <http://www.bis.org/>
354. Begg D., Fisher S., Dornbusch R., 2007, Economics, 11 edition, McGraw-Hill Education Europe, Middle east Africa

355. Best R. Business vs. Consumer Credit Reports: What's the Difference?// Investopedia.-2018.-[Электронный ресурс].-Режим доступа: <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/011216/business-vs-consumer-credit-reports-whats-difference.asp>.
356. Beth Trask (2018), How big data will soon tackle pollution from industrial sites near you, URL: <https://www.edf.org/blog/2018/06/22/how-big-data-will-soon-tackle-pollution-plant-near-you> and accessed on September 12, 2018.
357. Bohashko O. «The «Knowledge Triangle» Is A Modern Concept for Managing the Development of Education, Science and Innovation», Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (*IBIMA*), ISBN: 978-0-9998551-4-1, 1-2 April 2020, Seville, Spain, 5964-5971.
358. Brennen S. Digitalization and Digitization. URL: <http://culturedigitally.org>
359. Building management system Вікіпедія [Электронный ресурс] https://en.wikipedia.org/wiki/Building_management_system
360. Christopher Helman (2018), BP's New Oilfield Roughneck Is An Algorithm, May 08 URL: <https://www.forbes.com/sites/christopherhelman/2018/05/08/how-silicon-valley-is-helping-bp-bring-a-i-to-the-oil-patch/#3544b35230a8> and accessed on September 12, 2018.
361. D.P. van der Nest, Smidt L., Lubbe D. The use of generalised audit software by internal audit functions in a developing country: the purpose of the use of generalised audit software as a data analytics tool. *Risk Governance and Control: Financial Markets & Institutions* / Volume 7, Issue 4, Fall 2017, Continued – 1, pp. 100-112.
362. Dahlman C., Mealy S., Wermelinger M. Harnessing the Digital Economy for Developing Countries. Paris: OECD, 2016.
363. Danko Y. Social networks as a form of modern communication: pros and cons, 2015. – 184 p.
364. David Abood, Aidan Quilligan and Raghav Narsalay (2018), Industry X.0: Combine and Conquer, URL: https://www.accenture.com/t20171103T035104Z__w_/za-en/_acnmedia/PDF-65/Accenture-Industry-X-0-Final-1-November.pdf and accessed on September 12, 2018.
365. David Trossell Edge computing заменит Cloud computing? [Электронный ресурс] <https://habr.com/ru/post/331066/>
366. De Clerec J. -P. Digitization, digitalization and digital transformation: the differences. URL: <http://www.i-scoop.eu>.
367. Debreceny, R., Lee, S., Neo, W. and Toh, J.S. (2005), «Employing generalized audit software in the financial services sector», *Managerial Auditing Journal*, Vol. 20 No. 6, pp. 605-619.

368. Declaration on globalelectronic commerce, Second Session, WT/MIN (98) / DEC/2, adopted on 25 May 1998. URL: http://www.wto.org/english/tratop_e/e_com_e/mindec1_e.htm
369. Digital economy. URL: http://ec.europa.eu/growth/sectors/digitaleconomy/index_en.htm (date of application: 19.02.2021).
370. Digitalization. Gartner IT Glossary. URL: <https://www.gartner.com/it-glossary/digitalization>.
371. Douglas T. Hicks: Activity-Based Costing: Making It Work for Small and Mid-Sized Companies, 2nd ed., John Wiley & Sons, Inc., 1999, ISBN: 0-471-24959-9
372. El-Kelety, L. (2006). Towards a conceptual framework for strategic cost management .The concept, objectives and instruments. PhD thesis. Chemnitz, Germany: Chemnitz University of Technology
373. Eurostat (2019), Digital Economy and Society Statistics, Comprehensive Database.
374. EVO.Business. Режим доступу: <https://evo.business/lyudi-kupuvali-bilshe-serednij-chek-zmenshivsyia-vartist-dostavki-zroslo-yakim-buv-ukraïnskij-ecommerce-u-2019-roci/> (дата звернення: 07.12.2020).
375. Faulk, Dagney. »Do State Economic Development Incentives Create Jobs? An Analysis of State Employment Tax Credits.« National Tax Journal, vol. 55, no. 2, 2002, pp. 263–280. JSTOR, www.jstor.org/stable/41789611. Accessed 15 Dec. 2020.
376. Freeman C. The national system of innovation in historical perspective. *Cambridge journal of economic*. 1995. Vol. 19. Issue 1. P. 5-24.
377. Gallagher J. M. E-commerce and the undulating distribution channel. *Communications of the ACM*. 2002. Vol. 45, no. 7. P. 89-95. URL: <https://doi.org/10.1145/514236.514240> (date of access: 25.02.2021).
378. Gartner <https://www.gartner.com/en> (дата звернення: 05.01.2021).
379. Global Market Research 2019. An ESOMAR Industry Report in cooperation with BDO Accountant & Advisors / Publisher by ESOMAR, Amsterdam, The Netherlands – 158 p.
380. Global Payment Cards Data and Forecasts to 2024. Режим доступу: <https://www.paymentscardsandmobile.com/continued-growth-in-china-cements-unionpay-as-the-worlds-largest-card-scheme/> (дата звернення: 10.12.2020).
381. Haanaes K., Oystein D. Fjeldstad Four types of businesses where technology is speeding up change. *IMD*. 2018. URL : <https://www.imd.org/research-knowledge/articles/which-business-models-are-most-affected-by-digital/>.
382. <http://accace.com> – Accace бухгалтерська підтримка інноваційних стартапів Словачії.

383. <http://gebs-education.com> – Global Education Business System Європейська платформа підтримки стартапів Польщі.
384. http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2012_3_63_74.pdf (дата звернення: 05.03.2021 р.).
385. <http://www.hubspot.com/inbound-marketing> (дата звернення 09.03.2021 р.)
386. <https://leapfin.com> – LeapFinancial фінансова аналітика для стартапів.
387. <https://lemarbet.com/razvitie-internet-magazina/inbound-marketing> (дата звернення: 05.03.2021 р.)
388. <https://mbatime4u.com/uk/marketing-uk> (дата звернення: 04.03.2021 р.).
389. https://support.google.com/analytics/answer/1008065?hl=uk&ref_topic=1008008 (дата звернення: 12.03.2021 р.).
390. <https://usf.com.ua/#usf-sc-3> – Український фонд стартапів.
391. <https://www.crowdfundinginternational.eu/user/yovych> – Міжнародна платформа CrowdfundingInternational.
392. <https://www.crunch.co.uk/who-we-help/startups> – Crunch бухгалтерський сервіс Великобританії.
393. <https://www.xero.com> – Xero бухгалтерське програмне забезпечення для стартапів на основі хмарних обчислень.
394. ISO 9000:2015. (2015). Quality Management Systems â Fundamentals and Vocabulary. Geneva: ISO.
395. ISpro (IC-ПРО) одна система – безліч рішень. Твій час : веб-сайт. URL: <https://yt.ua/uk/page/ispro>
396. John Burnett, City buildings–Eco-labels and shades of green!,Landscape and Urban Planning,Volume 83, Issue 1,2007,Pages 29-38, [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0169204607002228>. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2007.09.003>.
397. John Lincoln. Need Accounting Software? 20 of the Best Options for Startups – URL: <http://www.inc.com/john-lincoln/20-accounting-software-options-that-can-help-you-start-fast.html>
398. Juniper Research: Режим доступу: <https://www.juniperresearch.com/resources/news> (дата звернення: 01.12.2020).
399. Khaustova Yevheniia, Akmal Durmanov, Dubinina Maryna, Yurchenko Oksana, Cherkesova Elvira. Quality of strategic business management in the aspect of growing the role of intellectual capital. *Academy of Strategic Management Journal*. Volume 19. Issue 5, 2020. URL: <https://search.proquest.com/openview/94acda2721acd4408356541f0e1e624d/1?pq-origsite=gscholar&cbl=38745>
400. Khaustova Yevheniia, Durmanov Akmal, Dubinina Maryna, Yurchenko Oksana, Cherkesova Elvira. Quality of strategic business management in the aspect of growing the role of intellectual capital. *Academy of Strategic Management Journal*. Arden Vol. 19, Iss. 5, (2020) URL: <https://search>.

- proquest.com/openview/94acda2721acd4408356541f0e1e624d/1?cbl=38745
&pq-origsite=gscholar (дата звернення: 18.01.2021).
401. Knickrehm M., Berthon V., Daugherty P. G20 Digital Economy Development and Cooperation Initiative. 2016. Digital Disruption: The Growth Multiplier. Dublin: Accenture. URL: https://www.accenture.com/_acnmedia/PDF-4/Accenture-Strategy-Digital-DisruptionGrowth-Multiplier.pdf.
 402. Kryukova E., Savelyev D. 100+ hacks for Internet marketers / Kryukova E., Savelyev D. Published by Alpina Publisher, 2018. – 304 p.
 403. Lane N. Advancing the Digital Economy into the 21st Century. *Information Systems Frontiers*. 1999. Vol. 1. No. 3. P. 317-320.
 404. Live Webinars. Selling Through Social – Develop Your Strategy for the New Year. – 2020. Режим доступу: https://readytalk.webcasts.com/viewer/event.jsp?ei=1395590&tp_key=9a220ae441
 405. Lockwood M. 2013 State of inbound marketing. Annual report. A publication of Hubspot. 2013. 175 с.
 406. Lundvall B.-A. National innovation system: towards a theorem of innovation and interactive learning. London: Printer Publishers, 1992. 342 p.
 407. Machiba, T. Eco-innovation for enabling resource efficiency and green growth: development of an analytical framework and preliminary analysis of industry and policy practices. *Int Econ Econ Policy* 7, 357–370 (2010). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10368-010-0171-y#citeas> <https://doi.org/10.1007/s10368-010-0171-y>
 408. Mahzan, N., & Lymer, A. (2014). Examining the adoption of computer-assisted audit tools and techniques – cases of generalised audit software use by internal auditors. *Managerial Auditing Journal*, 29(4), 327-349.
 409. Marianne Bradford, Dave Henderson. Barriers and Enablers to Auditors Accepting Generalized Audit Software (2017). *ISACA journal*. VOL 5, pp. 1-8.
 410. McKinsey Global Institute analysis. URL: <https://www.mckinsey.com/mgi/overview> (дата звернення: 10.01.2021).
 411. Measuring digital development - internet use. URL: <https://itu.foleon.com/itu/measuring-digital-development/internet-use/> (date of access: 25.02.2021).
 412. Measuring digital development. Facts and figures 2019. URL: <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Documents/facts/FactsFigures2019.pdf>
 413. Mind Innovation Index 2019: штучний інтелект, але піратський софт. URL: <https://mind.ua/publications/20203121-mind-innovation-index-2019-shtuchnij-intelekt-ale-piratskij-soft> (дата звернення: 01.03.2021).
 414. Mowery D., Oxley J. Inward technology transfer and competitiveness: the role of national innovation systems. *Cambridge journal of economic*. 1995. Vol. 19. P. 67-93.
 415. Nelson R. The national system of innovation: a comparative study. Oxford: Oxford university press, 1993. 541 p.

416. Ochs T., Riemann U. A. IT Strategy Follows Digitalization. Encyclopedia of Information Science and Technology, Fourth Edition. Hershey, PA: IGI Global, 2018.
417. OECD Digital Economy Papers. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/oecd-digital-economy-papers_20716826.
418. OECD. Tackling Coronavirus (COVID-19). Contributing to a Global Effort. COVID-19 and Responsible Business Conduct. 2020, Paris: OECD. URL: <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/covid-19-and-responsible-business-conduct-02150b06/> (дата звернення: 12. 11.2020).
419. Olupinyo G. Sustainable Business Practices for the Food and Agricultural Industries//Green Business Bureau. – 2020. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://greenbusinessbureau.com/blog/sustainable-business-practices-for-the-food-and-agricultural-industries/>.
420. Palekha YI, Gorban YI Information business, 2019. – 492 p.
421. Pokhylko S. V., Eremenko A. Using social media platforms to create and develop business projects // Socio-Economic Challenges: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, Sumy, November 3-4, 2020. Sumy, 2020. – P. 249-253.
422. Project Expert – программа для разработки бизнес-планов и оценки инвестиционных проектов. Эксперт Системс: веб-сайт. URL: <https://www.expert-systems.com/financial/pe/>
423. R&D Magazine Global Funding Forecast. 2017. P. 36.
424. Rajshekhar, J. (2008). Using Computer Assisted Audit Tools (CAATs) for Audit and Inspection of Banks in India. CAB CALLING, 38-41.
425. Savchenko Vera, Gai Oleksandr, Yurchenko Oksana. Accounting theories and their impact on the formation and development of social expenditure accounting. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2020. Вип. 4(37). С. 251-258. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/4\(37\)/25.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/4(37)/25.pdf)
426. Schwab K. Davos Manifesto 2020: The Universal Purpose of a Company in the Fourth Industrial Revolution. Geneva: World Economic Forum. 2019 URL: <https://www.weforum.org/agenda/2019/12/davos-manifesto-2020-the-universal-purpose-of-a-company-in-the-fourth-industrial-revolution/> (дата звернення: 12. 11.2020).
427. Semenova S. Classification of innovations as an accounting objective. Scientific journal «EUROPEAN SCIENCE», Podhajska, Slovakia, 2019. No. 2. P. 28-38.
428. Senators A. Business on Instagram. From registration to the first money. Published by Alpina Publisher, 2015. – 156 p.
429. Smidt L., Ahmi A., Steenkamp L., D.P. van der Nest, Lubbe D.S. A Maturity-level Assessment of Generalised Audit Software: Internal Audit

- Functions in Australia. *Australian Accounting Review*. No. 00 Vol. 00 Issue 0 2018.
430. Smidt L.A., Steenkamp L., Ahmi A., D.P. van der Nest, Lubbe D.S. An assessment of the purpose of the use of Generalised Audit Software: A Perspective of Internal Audit Functions in Australia. *2019 14th Iberian Conference on Information Systems and Technologies (CISTI) 19 – 22 June 2019, Coimbra, Portugal*
431. Startup Ranking. URL: <https://www.startupranking.com/top/ukraine>
432. Statista's Digital Market Outlook: Режим доступа: <https://www.statista.com/outlook/247/100/furniture-appliances/worldwide> (дата звернення: 06.12.2020).
433. TENTHEDITION Global Innovation Index 2017 Report Now Available. 2017.
434. The Global Competitiveness Report 2019. World Economic Forum. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf.
435. The IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020, P. 138. URL: <https://www.imd.org/wcc/worldcompetitiveness-centerrankings/world-digitalcompetitiveness-rankings-2020>.
436. The Infrastructure Needs of the Digital Economy URL: <https://www.bcg.com/publications/2015/infrastructure-needs-of-the-digital-economy.aspx> (date of application: 19.02.2021).
437. The Top 20 Reasons Startups Fail // CB INSIGHTS. URL: <https://www.cbinsights.com/research/startup-failure-reasons-top/>
438. The World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?locations=UA>.
439. Threats and opportunities from automation and robotisation. URL: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/foresight/topic/changing-nature-work/new-technologies-automation-work-developments_en (дата звернення: 20.01.2021).
440. TNS online TRACK 2017. Исследование взглядов интернет пользователей в Украине. Презентация проекта. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ppt-online.org/181747>
441. Toffler, Alvin Future Shock, Bantam Books, New York, 1970.
442. Toffler, Alvin The Third Wave, Bantam Books, New York, 1980.
443. Top Industries To Be Changed by Automation. URL: <https://www.usnews.com/news/best-countries/slideshows/most-likely-industries-to-be-changed-by-automation> (дата звернення: 20.01.2021).
444. United Nations. A UN framework for the immediate socio-economic response to COVID-19, April 2020, URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/un_framework_report_on_covid-19.pdf (дата звернення: 10.01.2021).

445. Vectors of Digital Transformation (2019). *OECD Digital Economy Papers*, 273. Retrieved from <https://doi.org/10.1787/5ade2bba-en>.
446. Volodymyr Machuskyu. Бізнес в соціальних мережах: особливості та проблеми оподаткування / Volodymyr Machuskyu. *Business Law Electronic Resource*. – 2017. Режим доступу: <https://www.businesslaw.org.ua/biznes-v-socialnykh-merejakh/> (дата звернення: 25.11.2020).
447. Walk G. Increased Demand for Eco-Friendly Goods Translates into More Profits // *Green Business Bureau*.-2019. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://greenbusinessbureau.com/blog/financial-benefits-of-an-eco-friendly-business/>
448. Webb S., Webb B. *Soviet communism: a new civilization?*. 1 (1935). – Longmans, Green and Company, 1935.
449. WEF. COVID Action Plan. Stakeholder principles in the COVID era. Geneva: World Economic Forum, 2020 URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Stakeholder_Principles_COVID_Era.pdf (дата звернення: 9.12.2020).
450. Yermolova N. *Business promotion in social networks Facebook, Twitter, Google+* / Yermolova N. Published by Alpina Publisher, 2015. – 357 p.

ПІСЛЯМОВА

Узагальнюючи викладене необхідно зазначити, що отримані наукові результати, висновки та рекомендації у сукупності вирішують важливу науково-прикладну проблему розвитку управління бізнесом і, в найбільшій мірі, бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій.

Особливий інтерес отримані результати викликають не лише у вітчизняних науковців, а й учених з усього світу. Актуальність проблеми пояснюється посиленням чинників цифровізації суспільства, які трансформують економічні системи держав з кожним роком все сильніше. Причому ці процеси є незворотними.

Науково-прикладні розробки авторів в найбільшій мірі стосуються інноваційного розвитку на рівні підприємств різних розмірів, проте також взаємов'язані з міжнародним, національним, регіональним, галузевим аспектами. Автори охопили дослідженням як об'єктивні чинники технологічного розвитку, так і новітні системи й технології, передумови бухгалтерського обліку й аудиту, окремі елементи та функції системи управління бізнесом.

Практичне використання представлених у монографії теоретико-методологічних і методичних розробок надає принципову можливість обирати і реалізовувати найбільш ефективні напрями і стратегії розвитку електронного бізнесу. Це дозволить отримати відносні конкурентні переваги, закріпитися на високододічних зарубіжних ринках.

Розробки авторів монографії можуть бути застосовані у різних галузях економіки, зокрема у сфері АПК, інтернет-торгівлі, фінансовій сфері, будівництві, публічних закупівлях для бюджетних установ. Результати дослідження зачіпають декілька основних функцій управління бізнесом від організації до обліку, контролю й аналізу. Особлива увага приділена аудиторській діяльності. В умовах пандемії більшість інтересів зосереджується навколо різних галузей електронного бізнесу, економічної безпеки, комунікації з державними контролюючими органами. Автори не обійшли й проблем екологоорієнтованої господарської діяльності, стартапів, малого бізнесу, стійкого економічного розвитку, маркетингу.

Написання монографії представниками різних університетів, які репрезентують різні наукові школи дозволило всебічно і з позицій альтернативних наукових підходів розглянути тематику дослідження, точніше окреслити існуючі проблеми та намітити шляхи їх ефективного розв'язання.

Автори монографії будуть вдячні за критичні, незаангажовані зауваження фахівців у галузі бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту і обов'язково врахують їх у своїх подальших дослідженнях.

Наукове видання

Колектив авторів

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

МОНОГРАФІЯ

Головний редактор *М. П. Гречук*
Комп'ютерне верстання *Г. А. Бжікян*

*Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 23,8.
Зам. № 191/1907.*

*Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Коваля, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81*

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.*